

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

POLSKA AGENCJA
ROZWOJU
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

PREZENTACJA WYNIKÓW EWALUACJI:

„Plany i potrzeby przedsiębiorców sektora MSP w zakresie ochrony własności przemysłowej, w kontekście uruchomienia działania 5.4 PO IG Zarządzanie własnością intelektualną”

Tomasz Skierniewski

Schemat prezentacji

- Priorytet V PO IG oraz jego działanie 5.4;
- Założenia projektu ewaluacyjnego;
- Wyniki badania *desk research*;
- Wyniki badań terenowych;
- Wnioski i rekomendacje z ewaluacji.

PO IG 5.4

Zarządzanie własnością intelektualną

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Działanie 5.4

Priorytet 5 PO IG

Priorytet 5 – Dyfuzja Innowacji

CEL- ZAPEWNIENIE PRZEDSIĘBIORCOM WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG I INFRASTRUKTURY, ABY WZMOCNIĆ I WYKORZYSTAĆ ICH POTENCJAŁ INNOWACYJNY ORAZ WZMOCNIENIE POZYCJI KONKURENCYJNEJ PRZEDSIĘBIORSTW

Wsparciem objęte są;

-kompleksowe przedsięwzięcia wyspecjalizowanych ośrodków innowacyjności, w szczególności parków technologicznych zlokalizowanych na obszarach o wysokim potencjale rozwojowym z punktu widzenia całej gospodarki.

Grupy objęte wsparciem:

- grupy przedsiębiorców, w tym: klastry, łańcuchy produkcyjne MSP i dużych przedsiębiorców,
- sieci technologiczne (MSP i jednostki naukowe)
- platformy technologiczne
- ogólnokrajowe instytucje otoczenia biznesu, sieci instytucji otoczenia biznesu o znaczeniu ponadregionalnym
- specjalistyczne ośrodki innowacyjności (podmioty zarządzające parkami naukowo-technologicznymi, inkubatorami technologii, centrami zaawansowanych technologii,
- centrami produktywności oraz innymi ośrodkami specjalistycznych usług
- dla przedsiębiorców).

Instrumenty priorytetu 5. zostały dodatkowo uzupełnione wsparciem MSP w zakresie ochrony praw własności przemysłowej oraz działaniami promującymi wykorzystanie praw ochrony własności przemysłowej wśród przedsiębiorców.

Działanie 5.4 PO IG Zarządzanie własnością intelektualną (1)

Cel działania - poprawa efektywności funkcjonowania rynku innowacji i przepływu rozwiązań innowacyjnych poprzez upowszechnianie stosowania prawa własności intelektualnej, w szczególności poprzez uzyskiwanie ochrony własności przemysłowej.

Rozwój rynku innowacji wymaga pełnego wykorzystania ich ochrony prawnej. Prawo polskie i międzynarodowe zapewnia możliwość takiej ochrony, jednak jak pokazują analizy bardzo rzadko jest ona stosowana przez podmioty działające w Polsce.

Działanie powinno przyczynić się do zwiększenia liczby zgłoszeń mających na celu uzyskanie ochrony własności przemysłowej (patentów, praw ochronnych na wzory użytkowe oraz praw z rejestracji na wzory przemysłowe) składanych przez wnioskodawców za granicą oraz ułatwi realizację ochrony.

W ramach działania **dofinansowane** będą również **projekty** zwiększające **świadomość przedsiębiorców nt. praw i możliwości ochrony własności przemysłowej, korzyści płynących z objęcia rozwiązań ochroną.**

Działanie 5.4 PO IG (2)

Poddziałanie 5.4.1 - Wsparcie na uzyskanie/realizację ochrony własności przemysłowej

a) wsparcie na pokrycie kosztów uzyskania ochrony własności przemysłowej (z wyłączeniem kosztów zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego oraz wzoru przemysłowego do Urzędu Patentowego RP w celu uzyskania ochrony na terytorium RP) obejmujących:

- **koszty przygotowania zgłoszenia wynalazku/wzoru** użytkowego/wzoru przemysłowego przez zawodowego pełnomocnika, który zgodnie z przepisami obowiązującymi w danym kraju jest uprawniony do występowania przed właściwym organem ochrony własności przemysłowej (w tym koszty tłumaczenia dokumentacji),

- **koszty zgłoszenia wynalazku/wzoru użytkowego/wzoru przemysłowego** do właściwego organu w celu uzyskania ochrony przyznawanej przez krajowe, regionalne lub międzynarodowe organy ochrony własności przemysłowej oraz koszty prowadzenia postępowania przed właściwym krajowym, regionalnym lub międzynarodowym organem udzielającym ochrony.

Objęcie własności przemysłowej ochroną na terytorium RP jest możliwe pod warunkiem wykorzystania trybu zgłoszenia międzynarodowego, w ramach którego terytorium RP nie jest jedynym terytorium wnioskowanej ochrony.

b) wsparcie na pokrycie kosztów związanych z postępowaniem w zakresie:

- unieważnienia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji;

- stwierdzenia wygaśnięcia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji.

Projekt realizowany przez MSP w ramach poddziałania 5.4.1 może dotyczyć uzyskania ochrony własności przemysłowej (ppkt a) lub realizację ochrony (ppkt b).

Działanie 5.4 PO IG (3)

Poddziałanie 5.4.2 - Popularyzacja wiedzy w zakresie własności intelektualnej

- projekty dotyczące upowszechnienia wiedzy na temat korzyści wynikających z ochrony własności intelektualnej w przedsiębiorstwach, w tym projekty promocyjne i informacyjne mające na celu wzrost świadomości przedsiębiorców z korzyści płynących z ochrony własności intelektualnej, a także projekty informacyjne dotyczące metod i możliwości ochrony własności intelektualnej.

Cele ewaluacji

Głównym celem badania ewaluacyjnego pn. *„Plany i potrzeby przedsiębiorców sektora MSP w zakresie ochrony własności przemysłowej, w kontekście uruchomienia działania 5.4 PO IG Zarządzanie własnością intelektualną”* było dostarczenie informacji użytecznych z punktu widzenia realizacji oceny procesu wdrażania PO IG, w tym w szczególności bieżącej oceny:

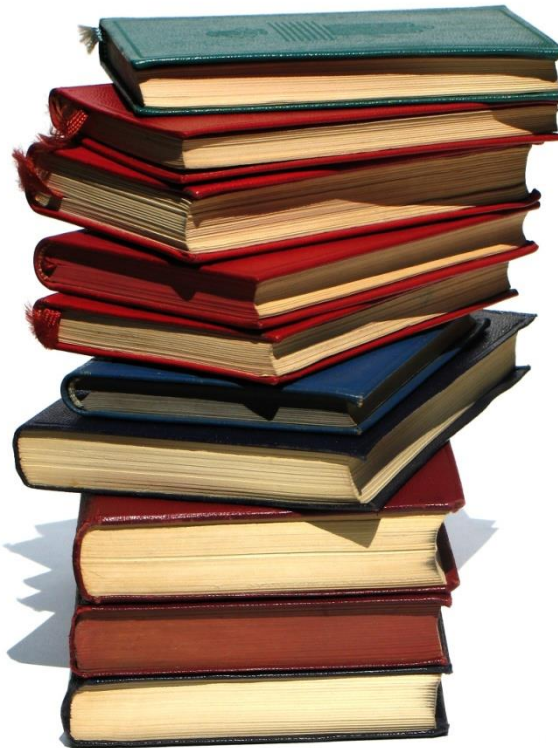
1. danych i materiałów porównawczych, charakterystyk, tendencji, opisu procesów i zjawisk występujących w kraju i krajach rozwiniętych, przykładów dobrych praktyk;
2. charakterystyk przedsiębiorców stosujących lub zamierzających stosować w swojej praktyce gospodarczej prawa ochronne własności przemysłowej i mogących występować o wsparcie publiczne w ramach działania 5.4 PO IG.

Metodologia badania

- Badanie gabinetowe (*desk research*).
- Badanie terenowe:
  - a) Badanie „pośredników” (rzecznicy patentowi, firmy szkoleniowe, instytucje otoczenia biznesu) - pogłębione wywiady bezpośrednie zrealizowane techniką IDI (36 wywiadów, po 12 z każdą grupą)
  - b) Badanie przedsiębiorstw uprawnionych z patentów – badanie ankietowe techniką CAPI (150 przedsiębiorstw);
  - c) Badanie przedsiębiorstw uprawnionych ze wzorów użytkowych i/lub wzorów przemysłowych – badanie ankietowe techniką CAPI (97 przedsiębiorstw).

WYNIKI BADANIA *DESK RESEARCH*

- Cel badania i analizowane obszary;
- Istota własności intelektualnej;
- Znaczenie ochrony własności intelektualnej dla rozwoju przedsiębiorstwa;
- Innowacyjność przedsiębiorstwa, a ochrona własności przemysłowej;
- Ochrona własności przemysłowej na świecie;
- Polska na tle innych krajów;
- Ochrona własności przemysłowej w Polsce;
- Podsumowanie.

Cele badania *desk research*

Celem badania *desk research* było:

- a) Wskazanie tendencji w zakresie ubiegania się o prawa ochronne wynikających z analizy statystyk patentów w określonych przekrojach;
- b) Zaprezentowanie charakterystyk i prawidłowości zdiagnozowanych w badaniach empirycznych prowadzonych w zakresie ubiegania się o ochronę i eksploatację praw ochronnych (np.: (i) powody dla których przedsiębiorstwa ubiegają się o ochronę patentową, (ii) plany co do sposobu eksploatacji wynalazków, etc.);
- c) Syntetyczne opisanie mechanizmów interwencji publicznej w zakresie wsparcia małych i średnich przedsiębiorców zainteresowanych wykorzystaniem praw własności przemysłowej oraz dobrych praktyk w tym zakresie;
- d) Sporządzenie szczegółowej charakterystyki działań ukierunkowanych na wsparcie ochrony praw własności przemysłowej zaproponowanych w regionalnych programach operacyjnych polskich województw oraz w programach wykorzystania funduszy europejskich w takich krajach jak Węgry, Republika Czech i Słowacja.

Zakres badania *desk research*

Zakres badania *desk research* obejmował wszelkie dostępne publicznie opracowania naukowe, empiryczne, analityczne (dostępne w wersji papierowej lub elektronicznej), statystyki patentów i innych praw ochronnych własności przemysłowej publikowane przez GUS, EUROSTAT, OECD, WIPO oraz w szczególności wyniki badań prowadzonych na populacji europejskich wynalazców i podmiotów uprawnionych z patentów (tzw. PATVAL-EU2).

Pod względem zakresu podmiotowego badanie koncentrowało się na Polsce i krajach OECD oraz Chinach.

Istota własności intelektualnej (1)

Przez prawo własności intelektualnej rozumie się regulacje związane z prawem autorskim i prawami pokrewnymi, a więc odnoszących się głównie do własności artystycznej, literackiej i naukowej, w tym także programów komputerowych.

Prawo własności przemysłowej i handlowej obejmuje wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, znaki usługowe, nazwy handlowe i oznaczenia pochodzenia lub nazwy pochodzenia, ochronę tajemnic produkcyjnych, a także zwalczanie nieuczciwej konkurencji.

Istota własności intelektualnej (2)

Wśród najczęściej wyróżnianych przedmiotów własności przemysłowej wymienia się: wynalazek, wzór użytkowy, wzory przemysłowe, znak towarowy, oznaczenia geograficzne i topografię układów scalonych. Można wskazać następujące cechy wspólne praw podmiotowych dóbr własności przemysłowej:

1. Wyłącznie charakter prawny, który oznacza, że uprawniony ma prawo do korzystania w sposób zarobkowy lub zawodowy z chronionego dobra, z wyłączeniem osób trzecich;
2. Brak szczegółowego wyliczenia uprawnień składających się na treść prawa, za wyjątkiem regulacji znaku towarowego i oznaczeń kartograficznych;
3. Mimo istnienia wyłączności na rzecz uprawnionego z tytułu prawa na dobrach własności przemysłowej, dalszy obrót ich nośnikami materialnymi jest swobodny, o ile wytwory lub towary zostały wprowadzone do obrotu przez uprawnionego lub za jego zgodą;
4. Bezwzględny charakter prawa własności przemysłowej zapewnia uprawnionemu wyłączność w zakresie eksploatacji dobra, jak również określa uprawnienia zakazowe, które pozwalają na skuteczne ściganie naruszeń;
5. Prawa własności przemysłowej zostały ukształtowane jako prawa czasowe, za wyjątkiem praw z rejestracji oznaczenia geograficznego, które jest bezterminowe.

Znaczenie ochrony własności przemysłowej dla rozwoju przedsiębiorstw (1)

Wśród najczęstszych powodów rejestracji wzorów w Unii Europejskiej znalazły się:

- zapobieganie przed kopiowaniem – 70,0%,
- taktyka przedsiębiorstwa – 23,4%,
- działania konkurencyjne - 20,3%,
- prestiż przedsiębiorstwa - 10,1%,
- eliminacja kopiowania - 6,5%.

Znaczenie ochrony własności przemysłowej dla rozwoju przedsiębiorstw (2)

Znajomość reguł i zasad ochrony własności przemysłowej i intelektualnej pomaga przedsiębiorstwom w:

- zapobieganiu kopiowaniu lub imitowaniu produktów lub usług przedsiębiorstwa;
- komercjalizacji własnych osiągnięć i pomysłów;
- zabezpieczeniu uzyskanych praw ochronnych;
- przyciągnięciu inwestorów potrzebnych dla dalszego rozwoju firmy i utrzymaniu obecnych;
- sprzedaży praw z patentu w przyszłości jako towar lub jako udział w biznesie;
- unikaniu nieekonomicznych inwestycji badawczo-rozwojowych i marketingowych;
- kreowaniu wizerunku firmy za pomocą znaku towarowego i jakościowej strategii firmy;
- negocjowaniu licencji i zawieraniu umów w oparciu o prawa własności intelektualnej i przemysłowej;
- zwiększaniu wartości rynkowej firmy;
- zdobywaniu przedsięwzięć kapitałowych oraz rozszerzaniu dostępu do środków finansowych;
- uzyskiwaniu dostępu do nowych rynków.

(Źródło: *Learning and Support System. How to protect innovations and intangible assets*, InnoSupport: Supporting Innovation in SMEs, <http://www.innosupport.net/>, z dnia 08.10.2008r)

Innowacyjność przedsiębiorstwa, a ochrona własności przemysłowej

Ochrona polskiej własności przemysłowej jest bardzo ograniczona. Zasadnicze przyczyny:

- niewystarczającą wiedzę kadr zarządzających B+R na temat możliwości i warunków dokonywania zgłoszeń patentowych, w tym zgłoszeń międzynarodowych;
- niewystarczającą współpracę naukowców z przedsiębiorcami – mogącymi ponieść koszty zgłoszenia patentowego w odniesieniu do wynalazku mającego wartość gospodarczą;
- brak upowszechniania informacji o korzyściach płynących z dokonania zgłoszenia, a w konsekwencji brak motywacji do komercjalizacji wyników badań;

Badane przez Główny Urząd Statystyczny przedsiębiorstwa wymieniały następujące przeszkody we wdrażaniu innowacji

- zbyt wysokie oprocentowanie kredytów - 56%,
- brak własnych środków finansowych - 56%,
- brak bazy rozwojowej - 36%,
- wysoki stopień niepewności zbytu - 36%,
- akty prawne, normy i przepisy - 14%,

Ochrona polskiej własności przemysłowej jest bardzo ograniczona. Zasadnicze przyczyny:

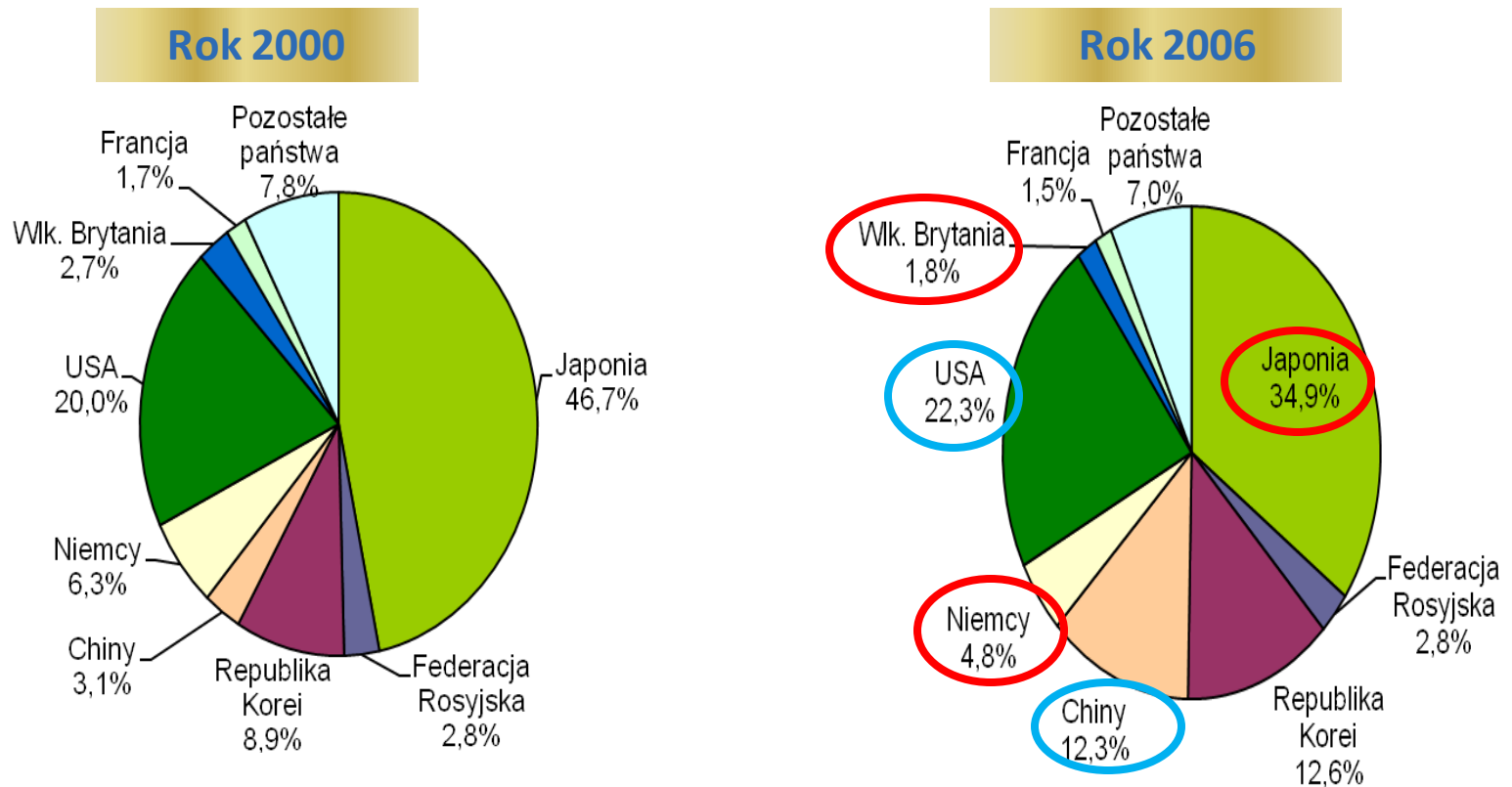
- brak środków na szkolenia i zatrudnianie przez jednostki naukowe wystarczającej liczby rzeczników patentowych;
- brak środków na badania stanu techniki i inne prace związane z dokonaniem prawidłowego zgłoszenia patentowego;
- dokonywanie zgłoszeń krajowych i jednoczesny brak zainteresowania zgłoszeniami międzynarodowymi.

Badane przez Główny Urząd Statystyczny przedsiębiorstwa wymieniały następujące przeszkody we wdrażaniu innowacji

- brak rozpoznania potrzeb rynkowych - 14%,
- brak informacji na temat technologii - 13%,
- brak możliwości współpracy z innymi instytucjami - 11%

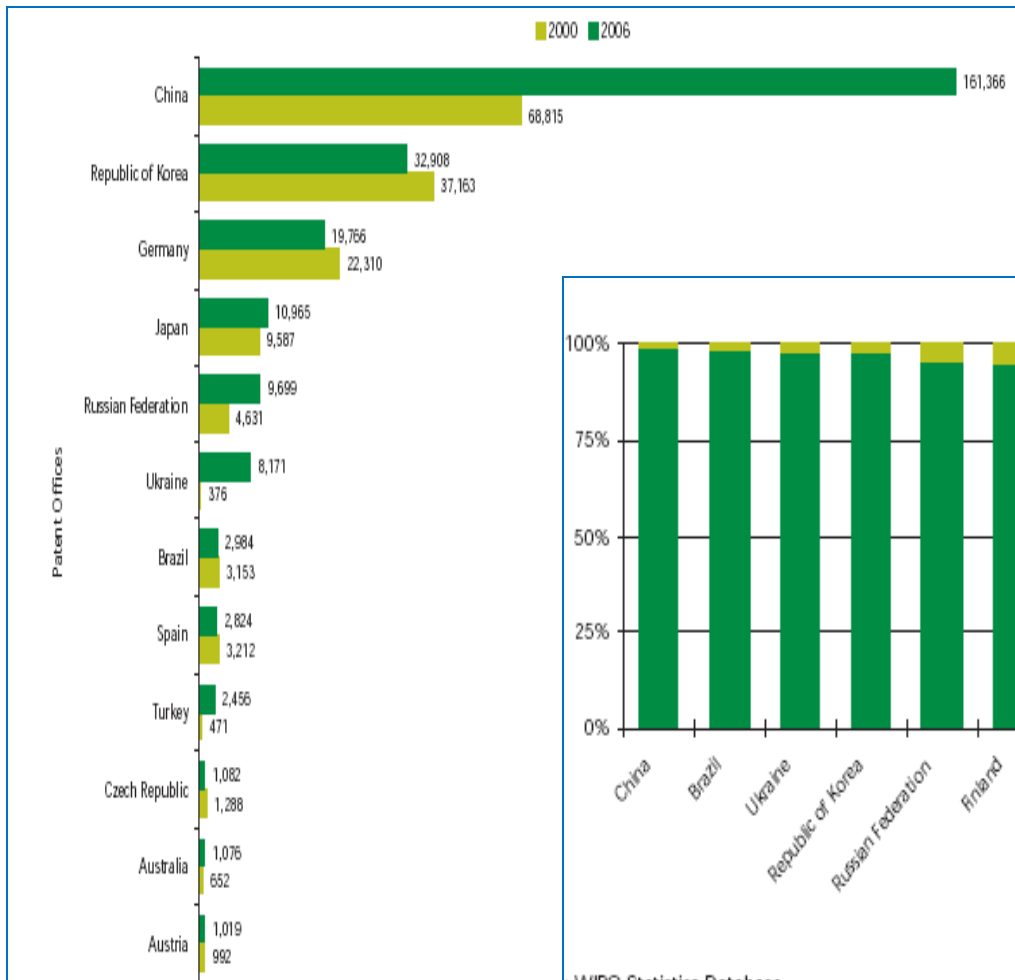
Ochrona własności przemysłowej na świecie (1)

Udział poszczególnych państw w ogólnej liczbie zgłoszeń patentowych rejestrowanych przez podmioty rezydujące w kraju zgłoszenia.

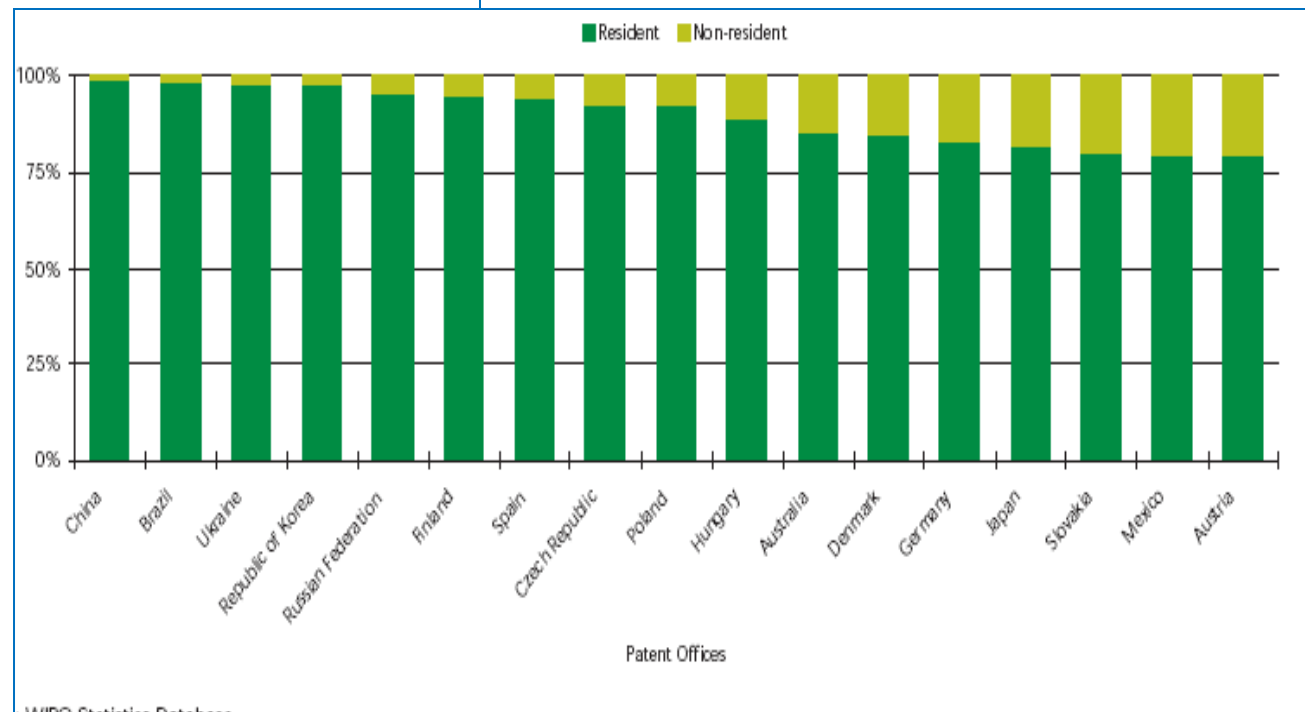

Ochrona własności przemysłowej na świecie (2)

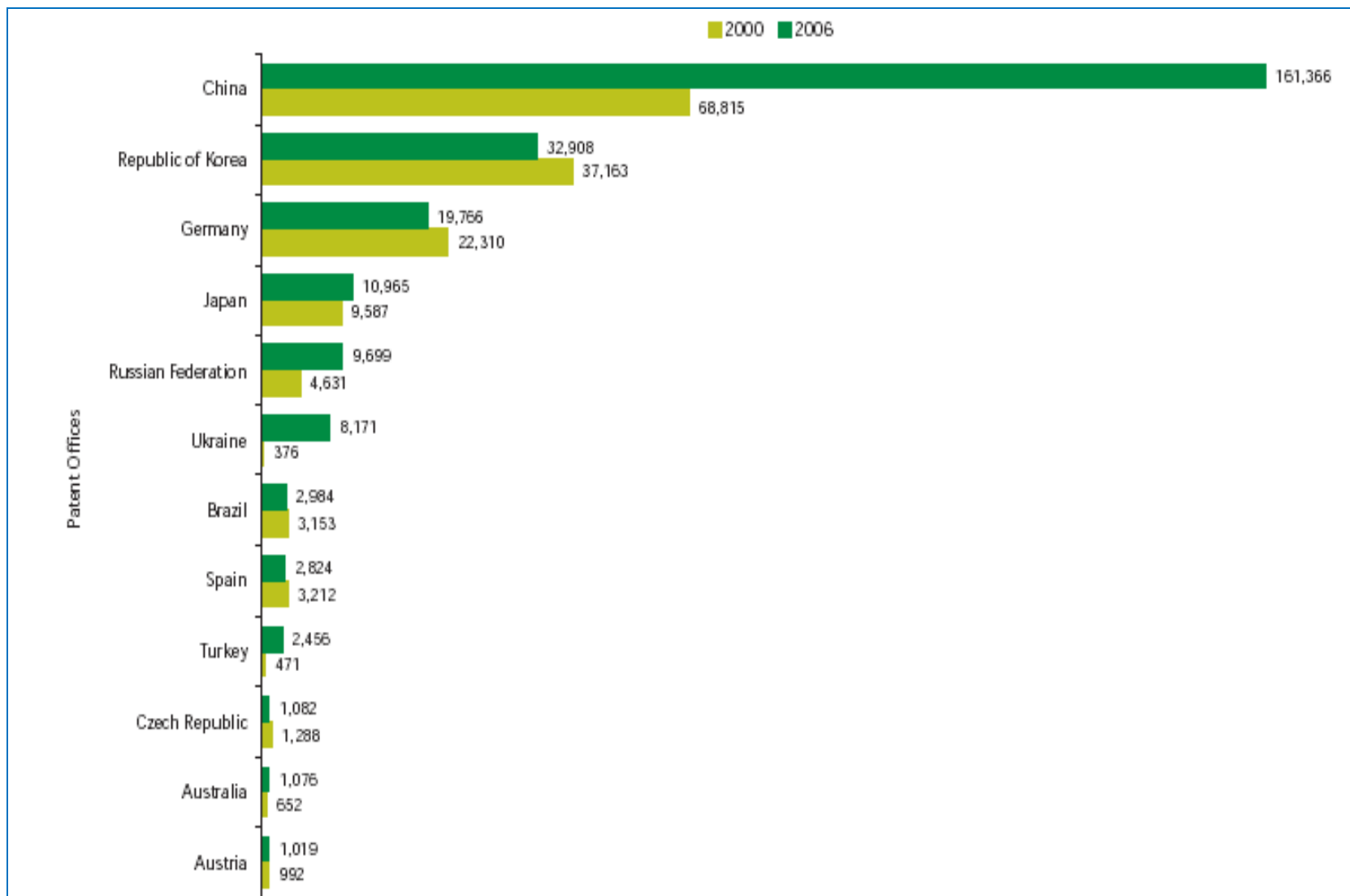
Liczba wniosków o ochronę wzorów użytkowych w wybranych krajach w latach 2000-2006

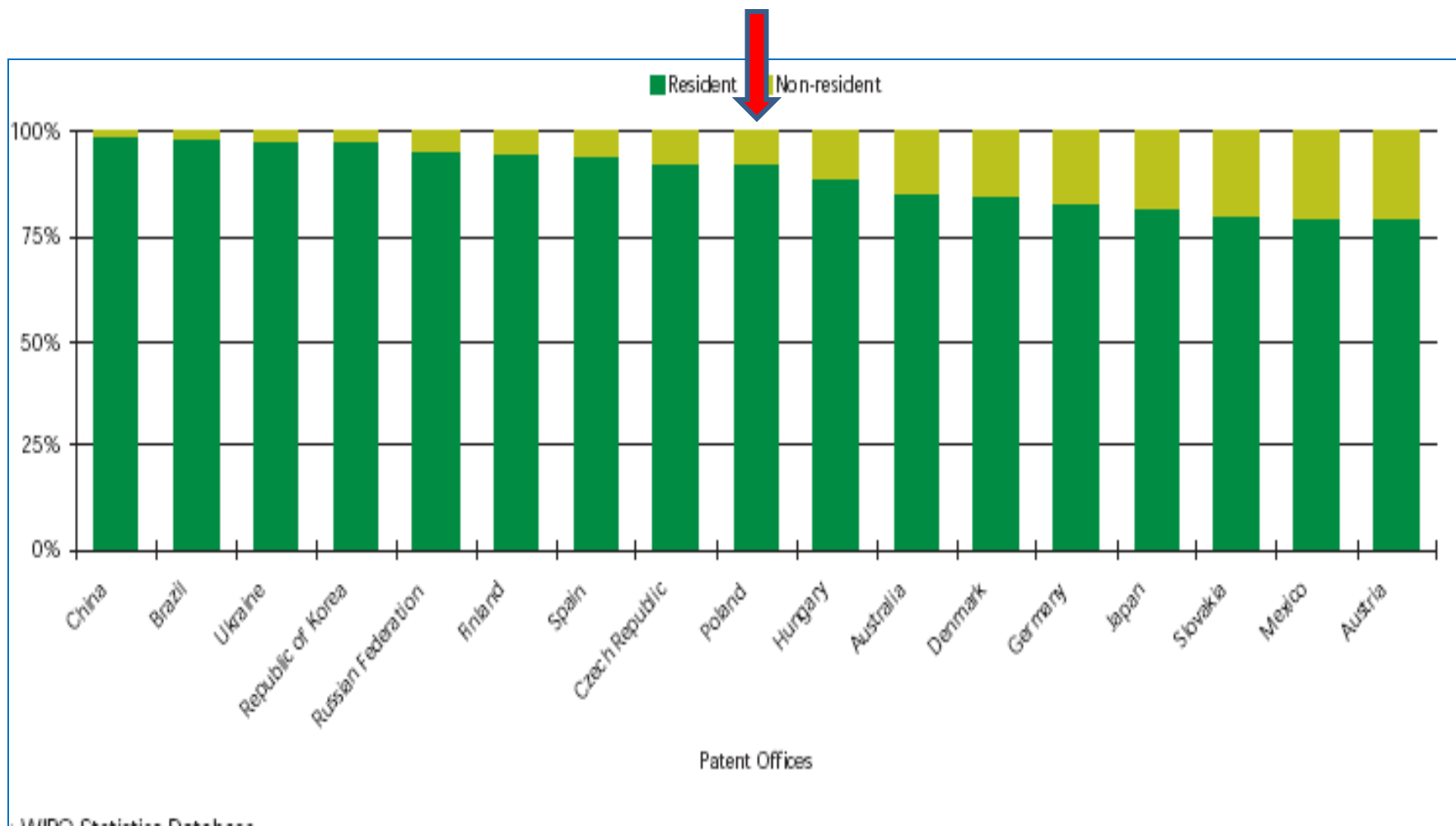
Udział w zgłaszanych wnioskach o ochronę wzorów użytkowych w 2006 r. podmiotów będących i niebędących rezydentem w danym kraju

Liczba wniosków o ochronę wzorów użytkowych w wybranych krajach w latach 2000-2006

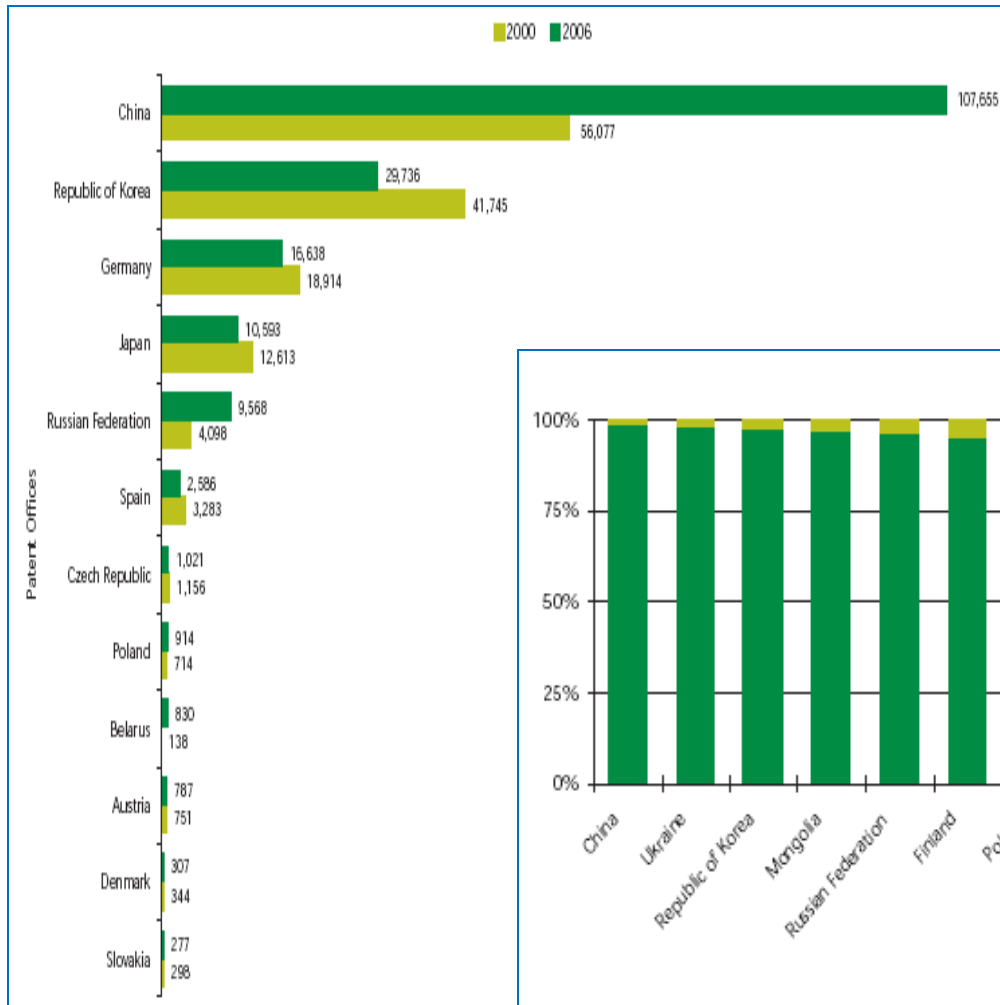

Udział w zgłaszanych wnioskach o ochronę wzorów użytkowych w 2006 r. podmiotów będących i niebędących rezydentem w danym kraju

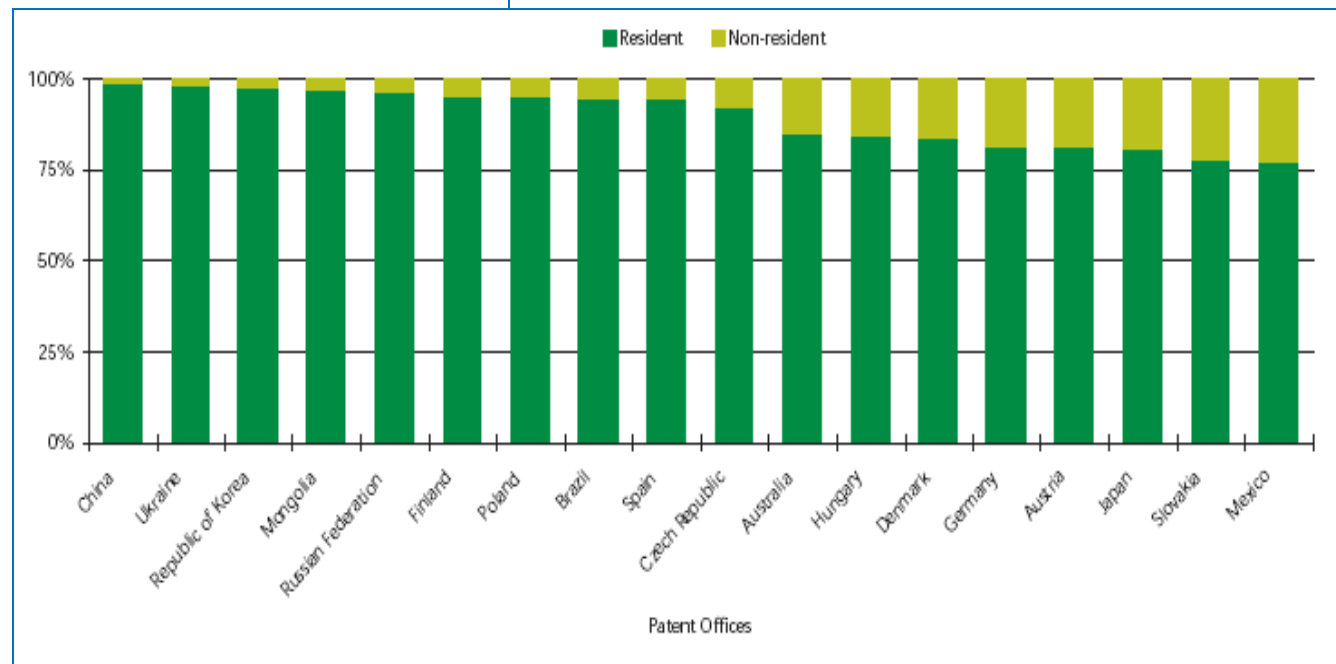

Ochrona własności przemysłowej na świecie (3)

Liczba zarejestrowanych wzorów użytkowych w wybranych krajach w latach 2000-2006

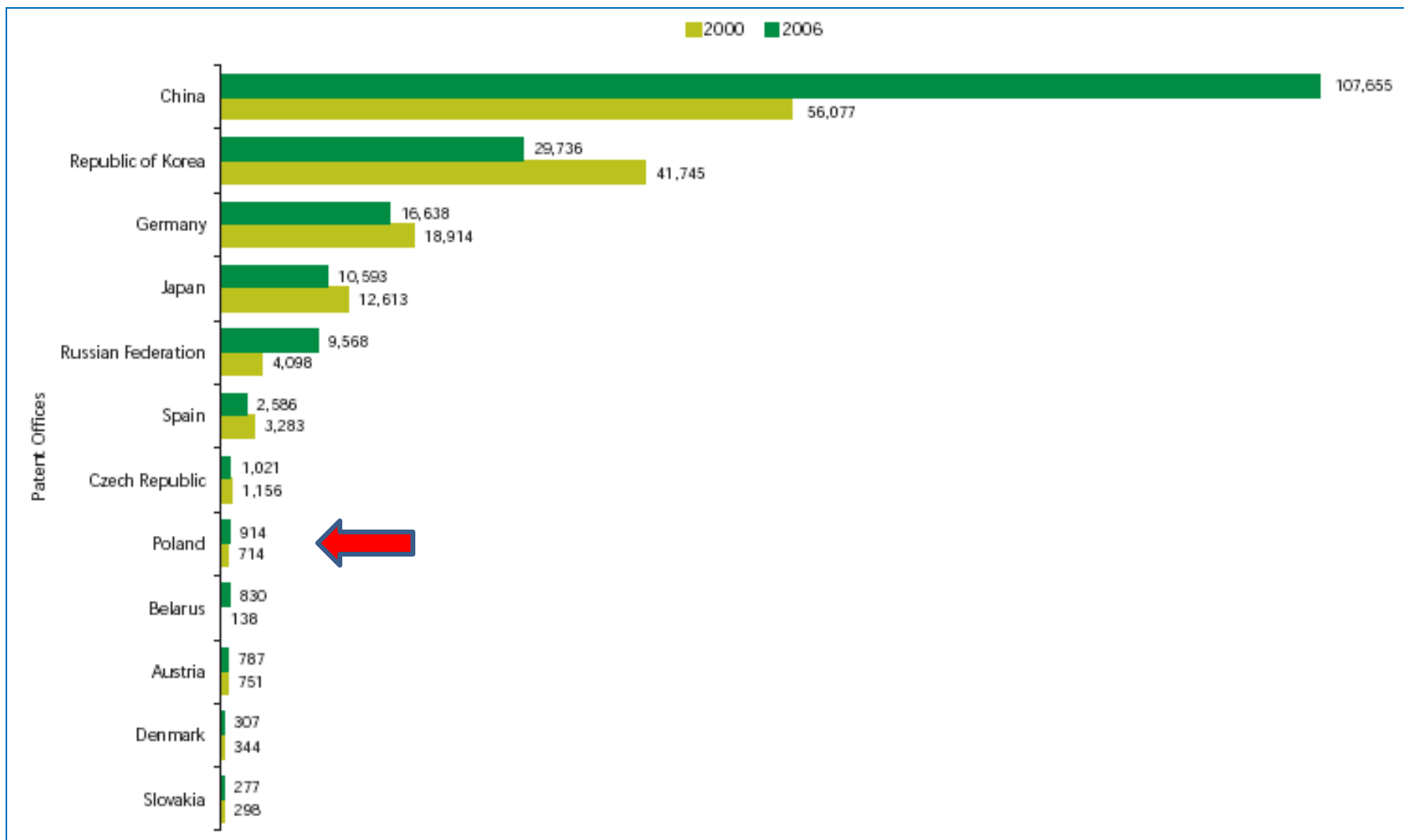

Udział podmiotów będących i niebędących rezydentem w danym kraju w liczbie zarejestrowanych w 2006 roku wzorów użytkowych

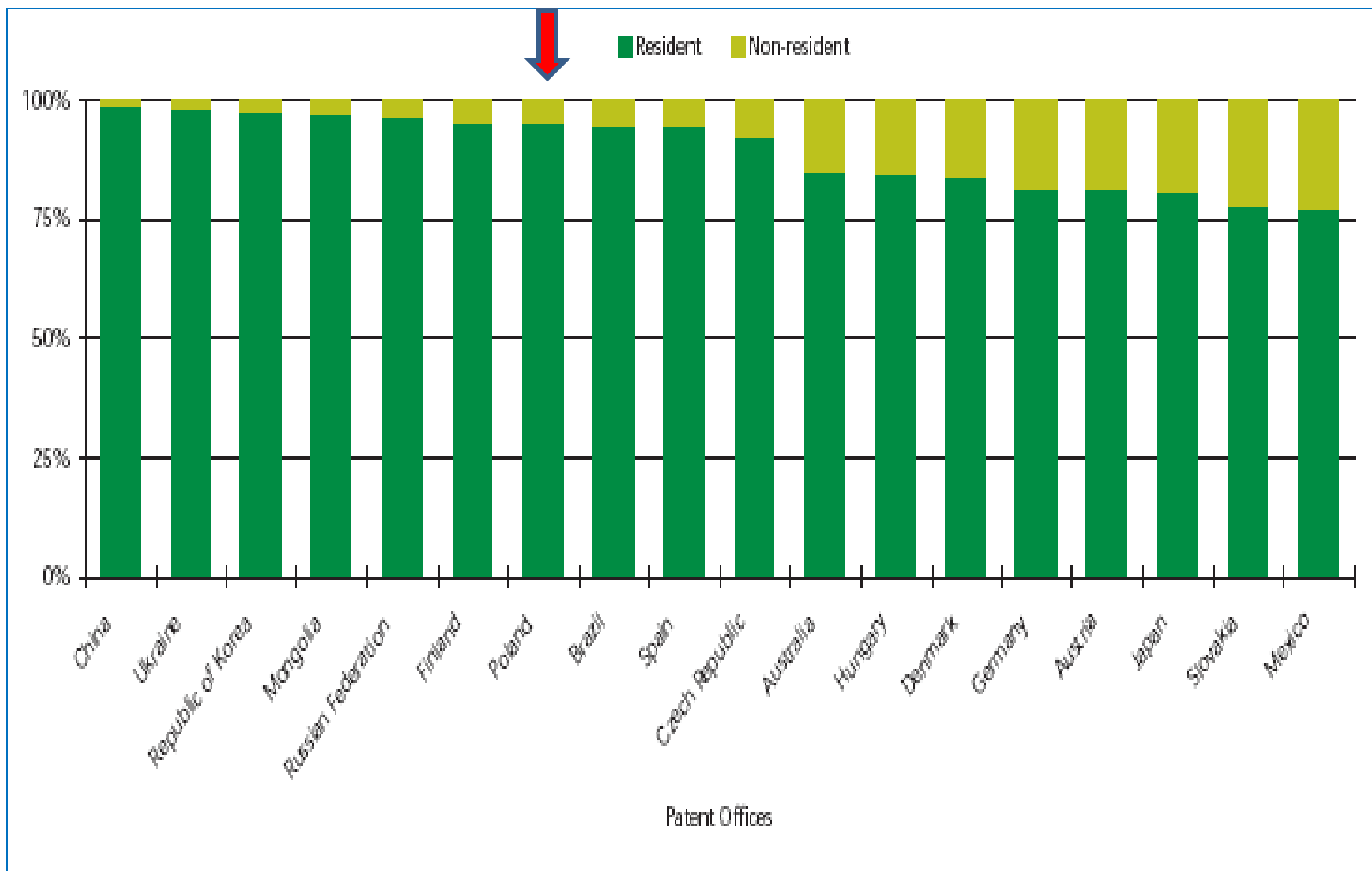

Liczba zarejestrowanych wzorów użytkowych w wybranych krajach w latach 2000-2006

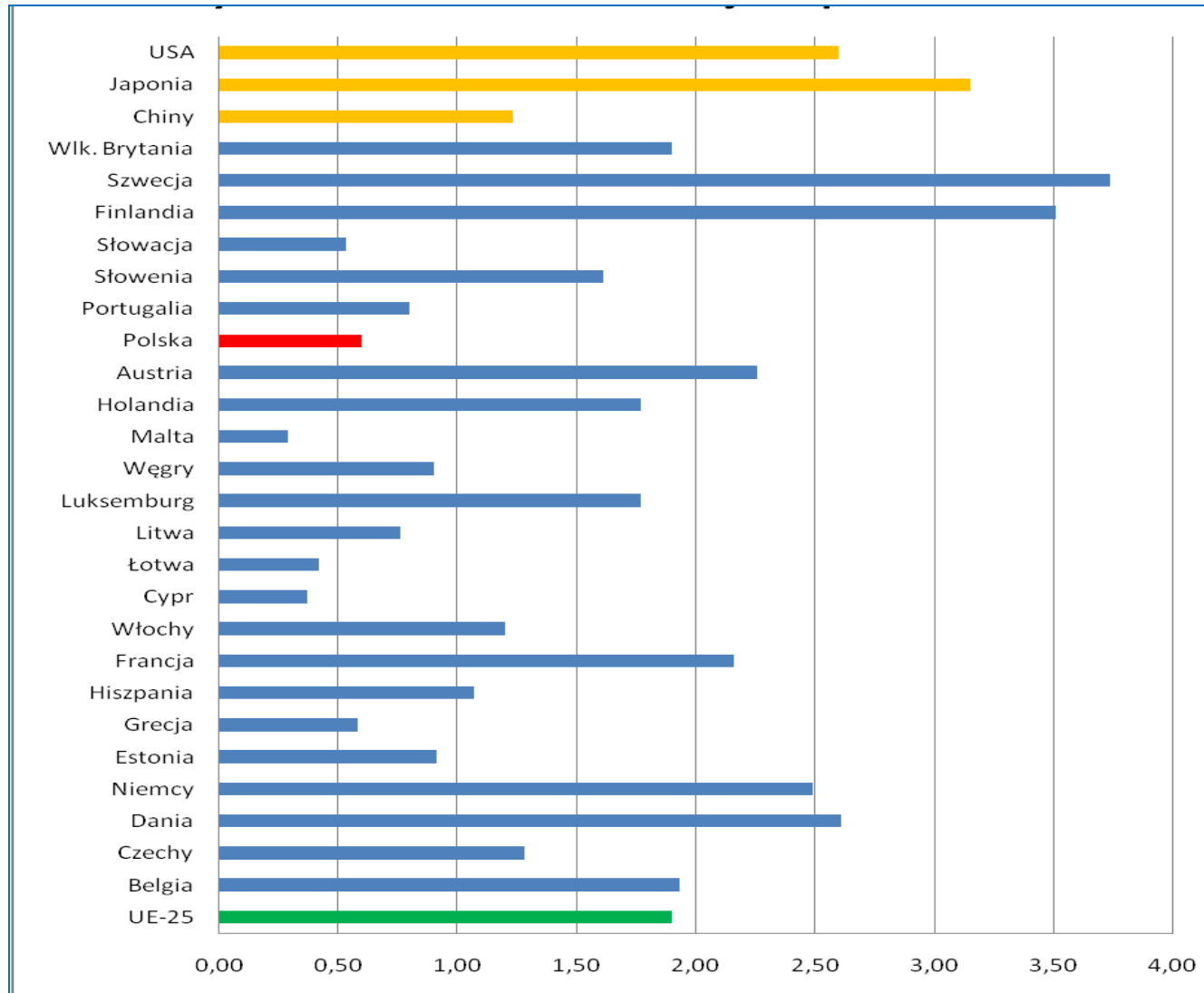

Udział podmiotów będących i niebędących rezydentem w danym kraju w liczbie zarejestrowanych w 2006 roku wzorów użytkowych

Polska na tle innych krajów (1)

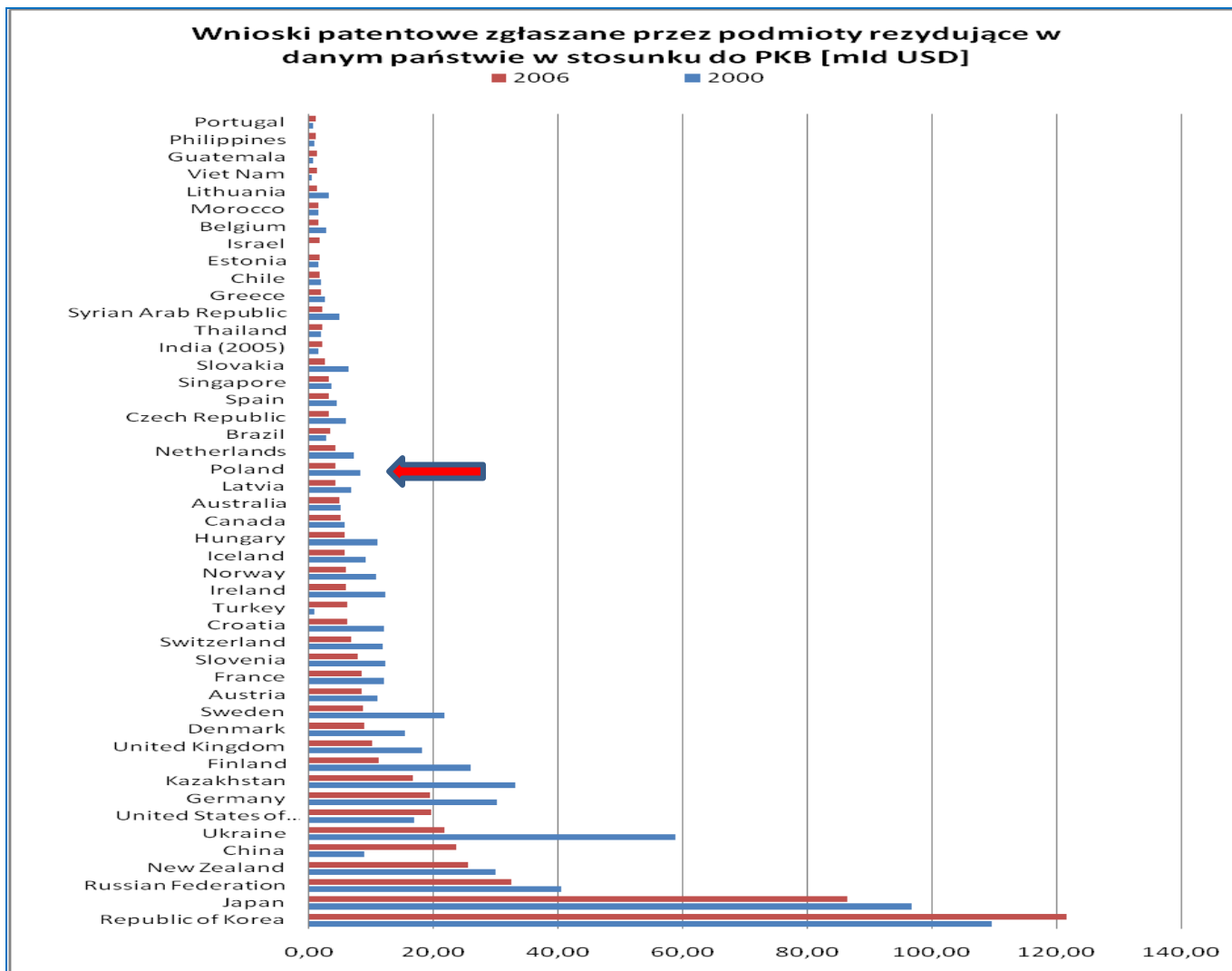
Wydatki ponoszone w poszczególnych państwach UE oraz w USA, Japonii i Chinach na działalność B+R jako procent PKB w roku 2004

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Statistics in Focus, Science and Technology*, No. 17, Eurostat 2008..

Polska na tle innych krajów (2)

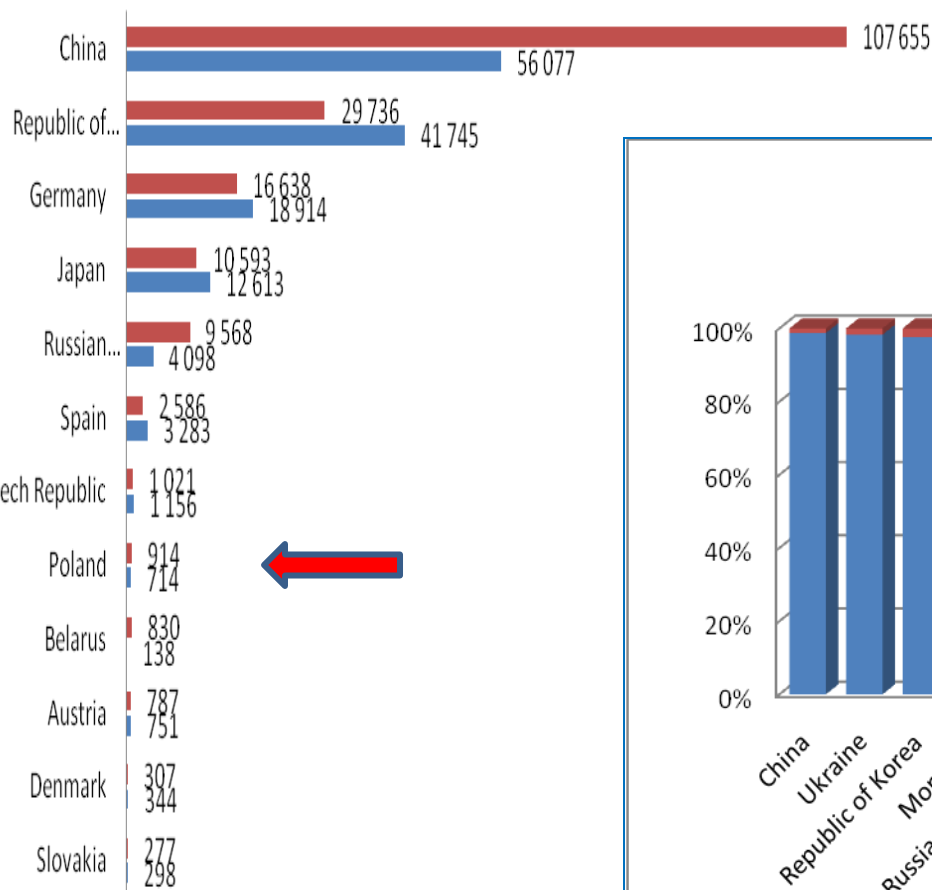
Dynamika zmian liczby wniosków patentowych zgłaszanych przez podmioty rezydujące w danym państwie w odniesieniu do PKB tego państwa w latach 2000-2006 (PKB w mld USD wg parytetu siły nabywczej)

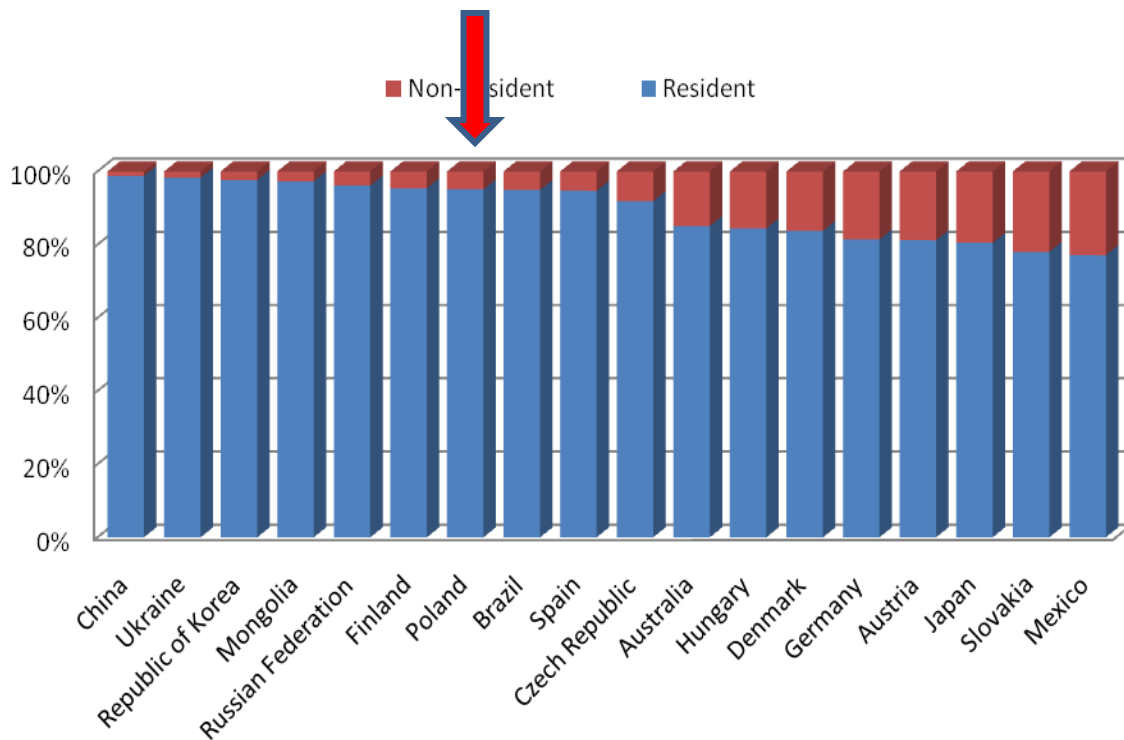
Polska na tle innych krajów (3)

Wzory użytkowe zarejestrowane w wybranych państwach,
2000 - 2006.

■ 2006 ■ 2000

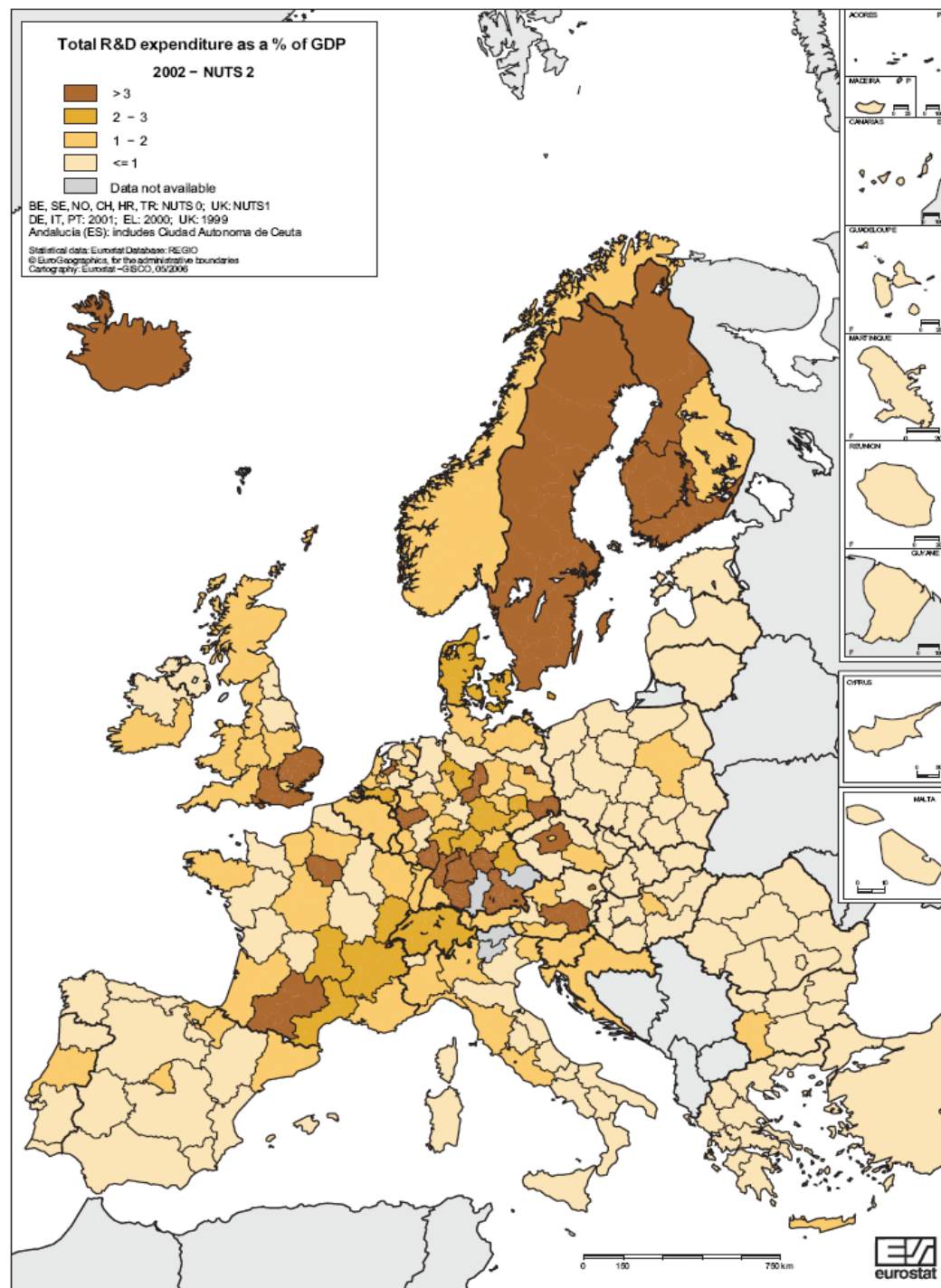

Udział podmiotów będących i niebędących rezydentem w danym kraju w liczbie zarejestrowanych wzorów użytkowych

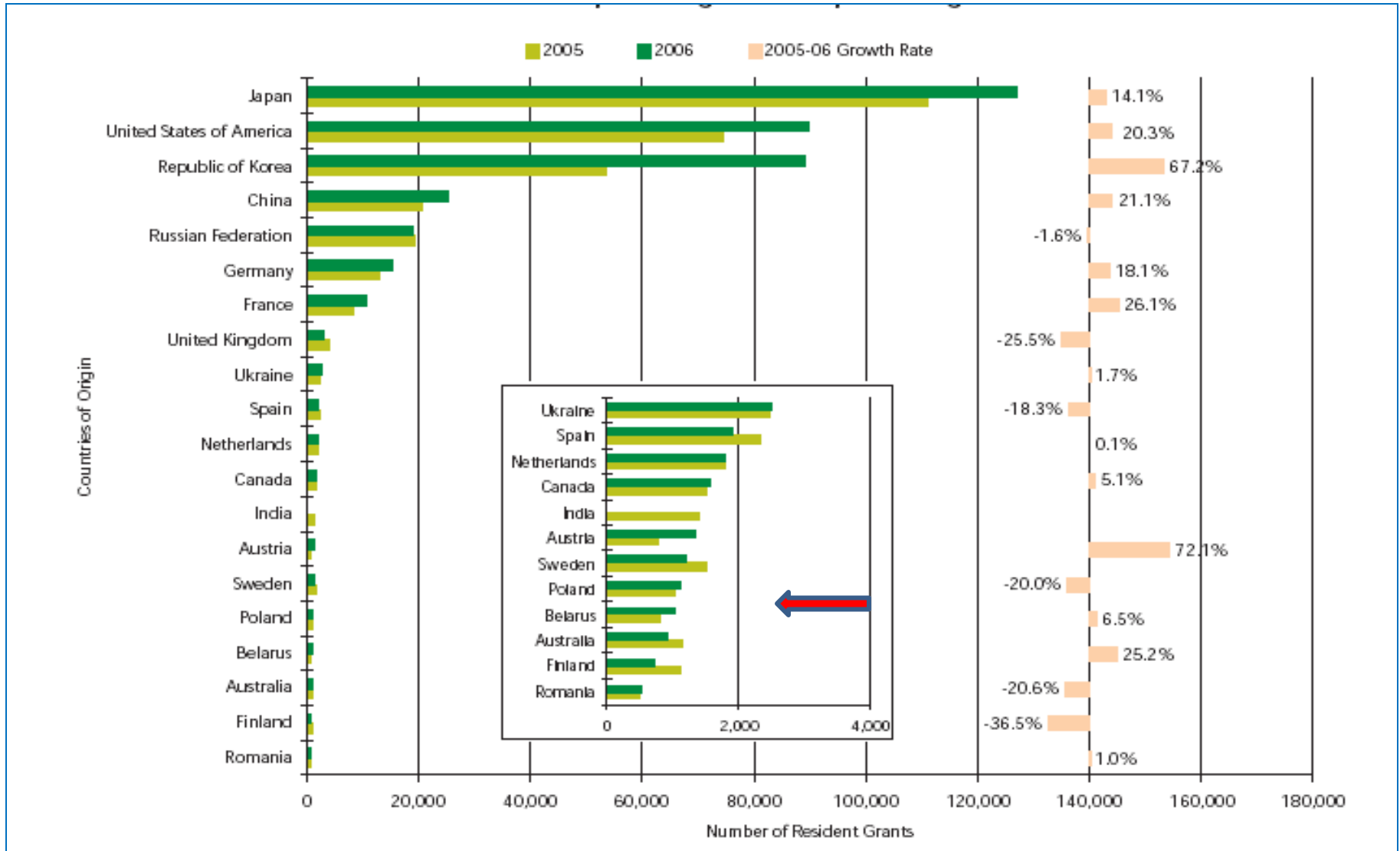
Polska na tle innych krajów (4)

Wydatki ponoszone przez poszczególne regiony na działalność B+R jako procent produktu brutto

Polska na tle innych krajów (5)

Patenty uzyskane w ramach PCT

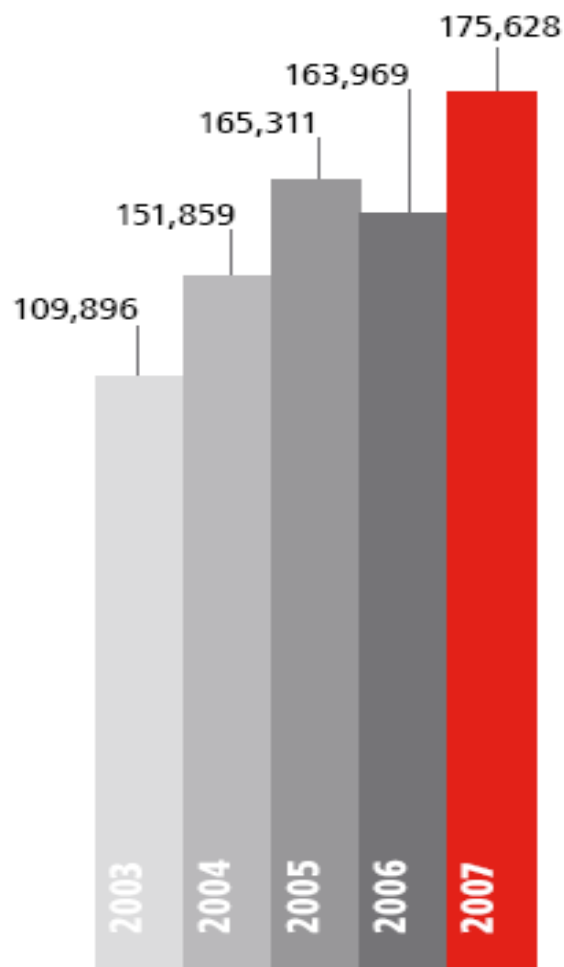
Ochrona własności przemysłowej w Polsce

W roku 2001 weszła w życie nowa ustawa regulująca całokształt zagadnień wchodzących w zakres problematyki ochrony własności przemysłowej. Ustawa *Prawo własności przemysłowej* normuje:

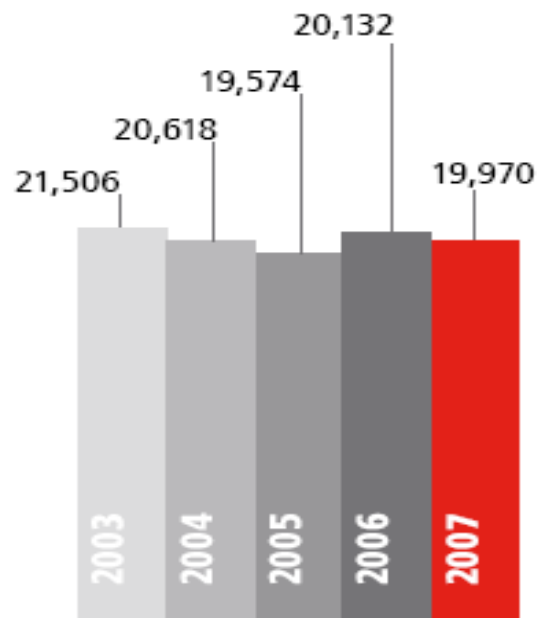
1. Stosunki w zakresie wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych, a także nazw handlowych,
2. Zadania i organizację Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej,
3. Zasady, na jakich mogą być w podmiotach gospodarczych zgłaszane i wynagradzane projekty racjonalizatorskie.

Wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, topografie układów scalonych i projekty racjonalizatorskie określone są według tej ustawy ogólnym mianem **projektów wynalazczych**.

*Liczba zgłoszeń ogółem
Total number of applications*

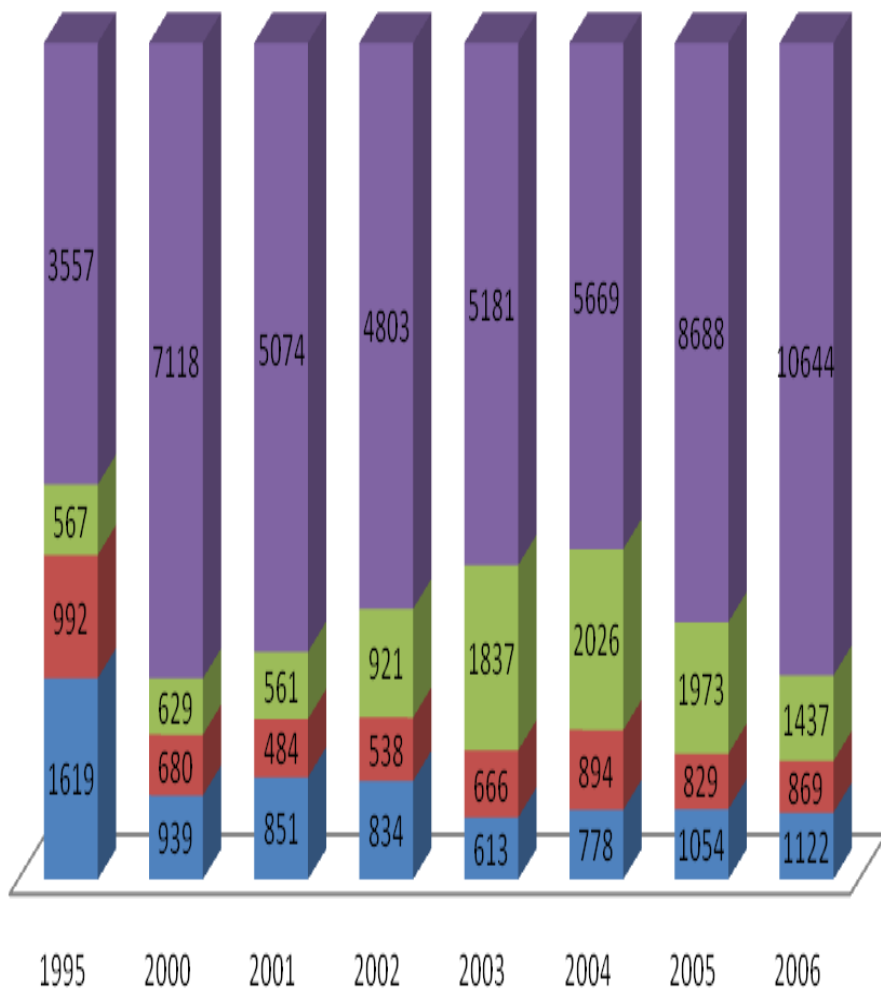

*Liczba zgłoszeń w trybie krajowym,
Number of applications under the
national procedure*

Liczba zgłoszeń w trybie krajowym oraz notyfikacji o zgłoszeniach i rejestracjach w trybie międzynarodowym dokonanych z wyznaczeniem Polski

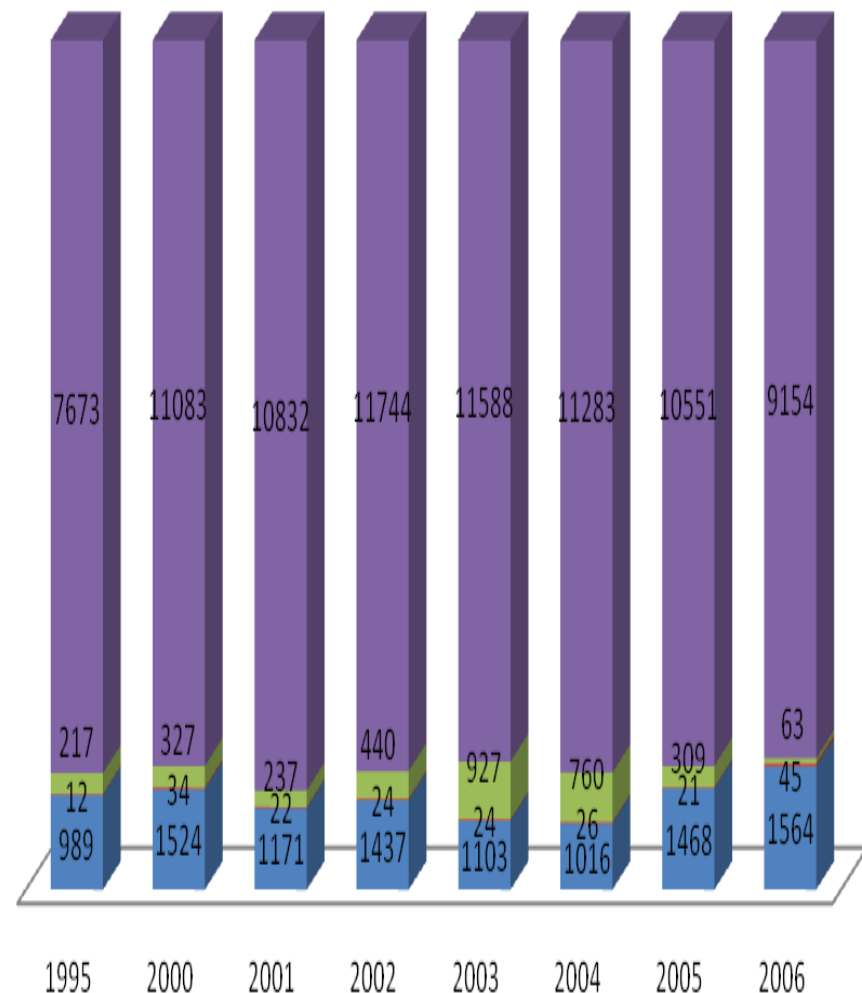
Prawa ochronne uzyskane przez podmioty krajowe w Polsce latach 1995-2006

■ Wynalazki ■ Wzory użytkowe ■ Wzory zdobnicze i przemysłowe ■ Znaki towarowe

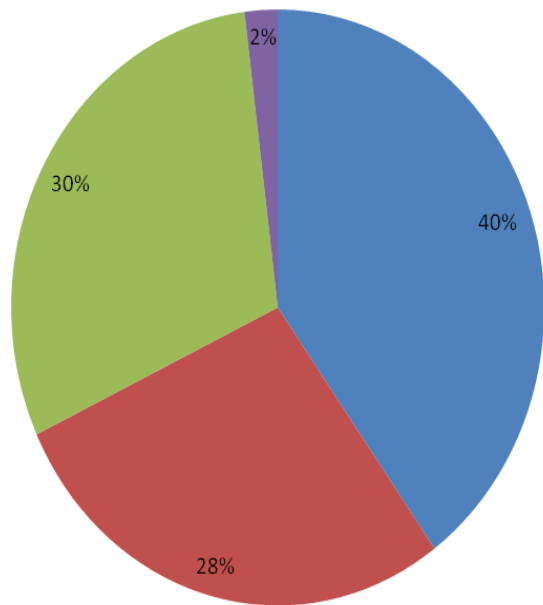
Prawa ochronne uzyskane przez podmioty zagraniczne w Polsce latach 1995-2006

■ Wynalazki ■ Wzory użytkowe ■ Wzory zdobnicze i przemysłowe ■ Znaki towarowe

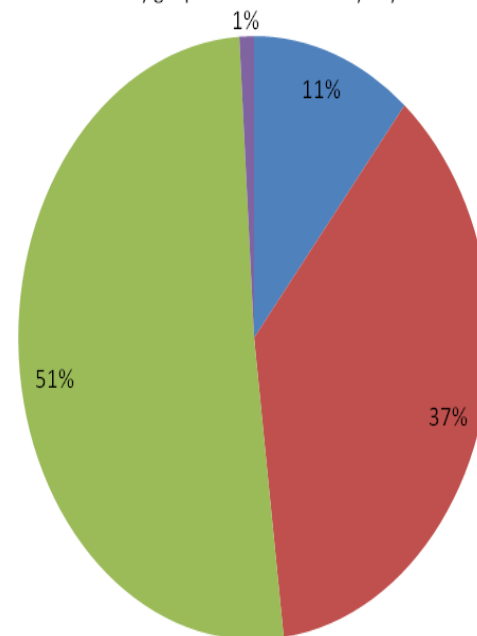
Wynalazki i wzory użytkowe zgłoszone w UP RP przez rezydentów krajowych wg rodzajów jednostek zgłaszających w roku 2006

■ Jednostki sfert B+R ■ Podmioty gospodarcze ■ Osoby fizyczne ■ Wynalazki tajne

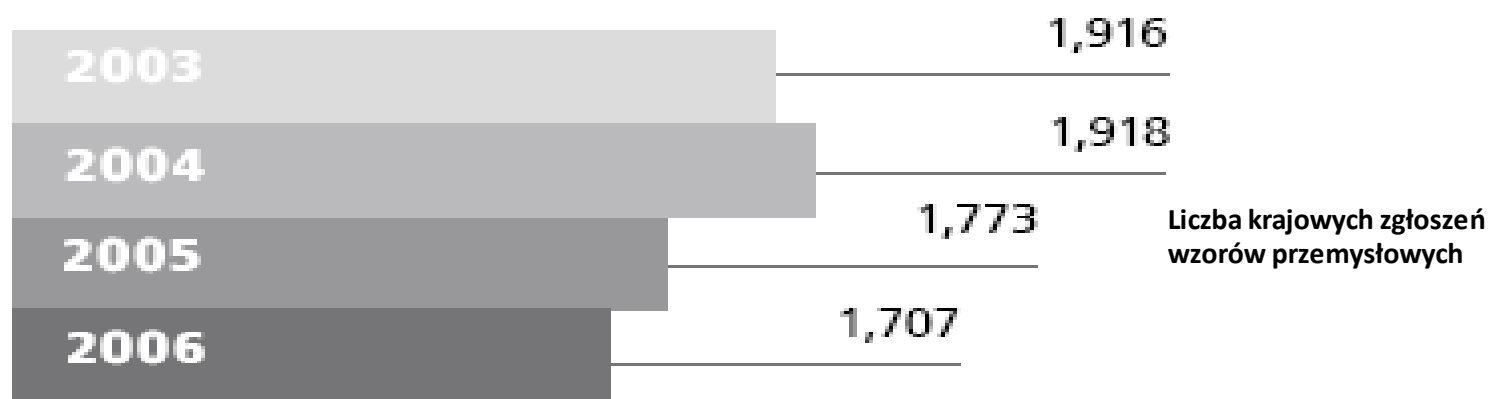
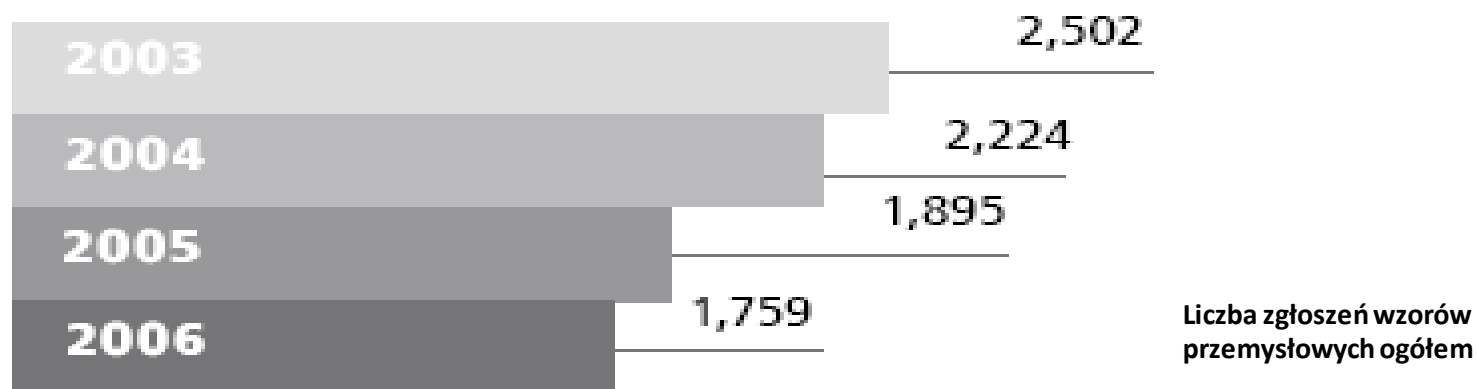
Wynalazki

■ Jednostki sfert B+R ■ Podmioty gospodarcze ■ Osoby fizyczne ■ Wzory użytkowe tajne

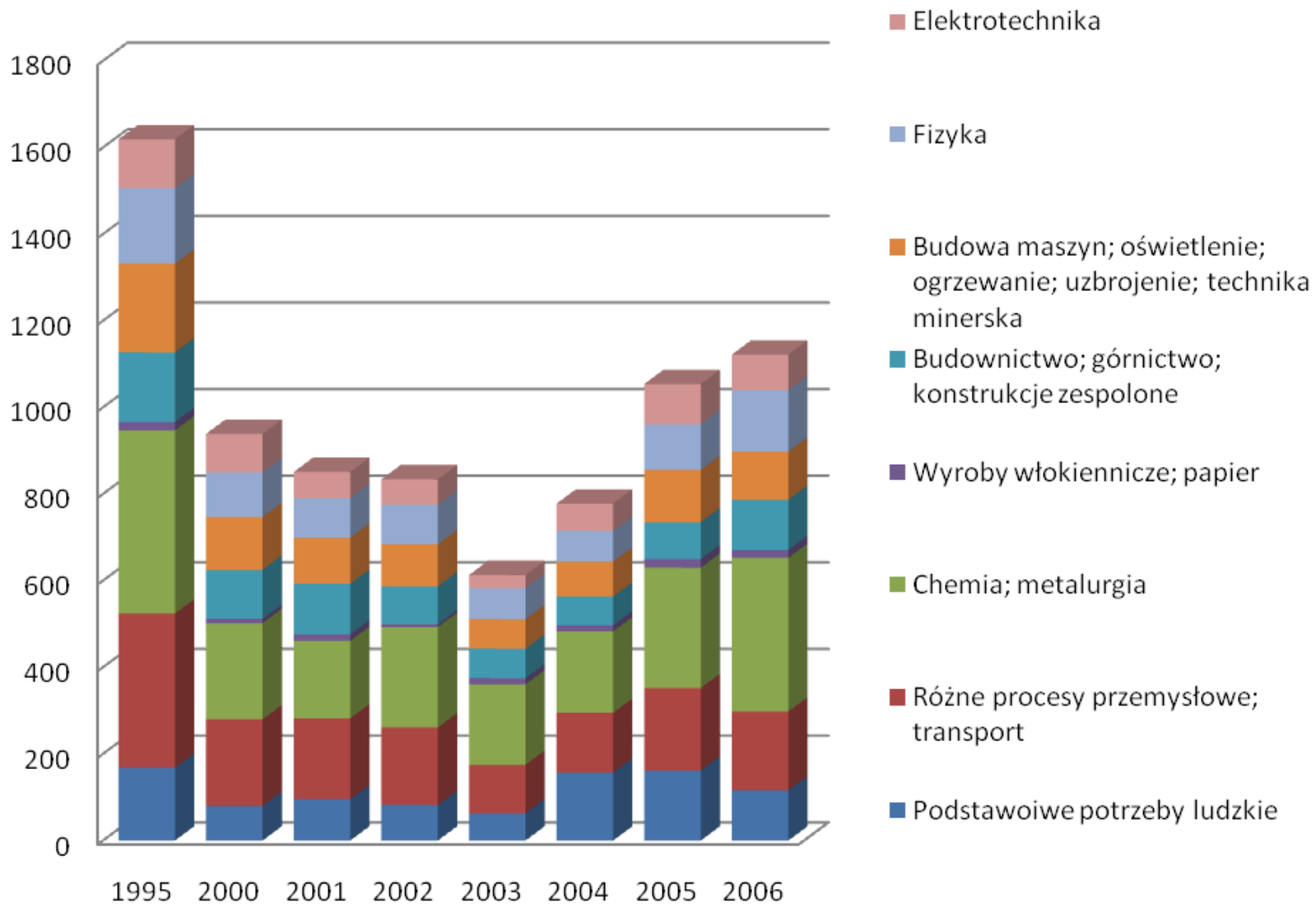

Wzory użytkowe

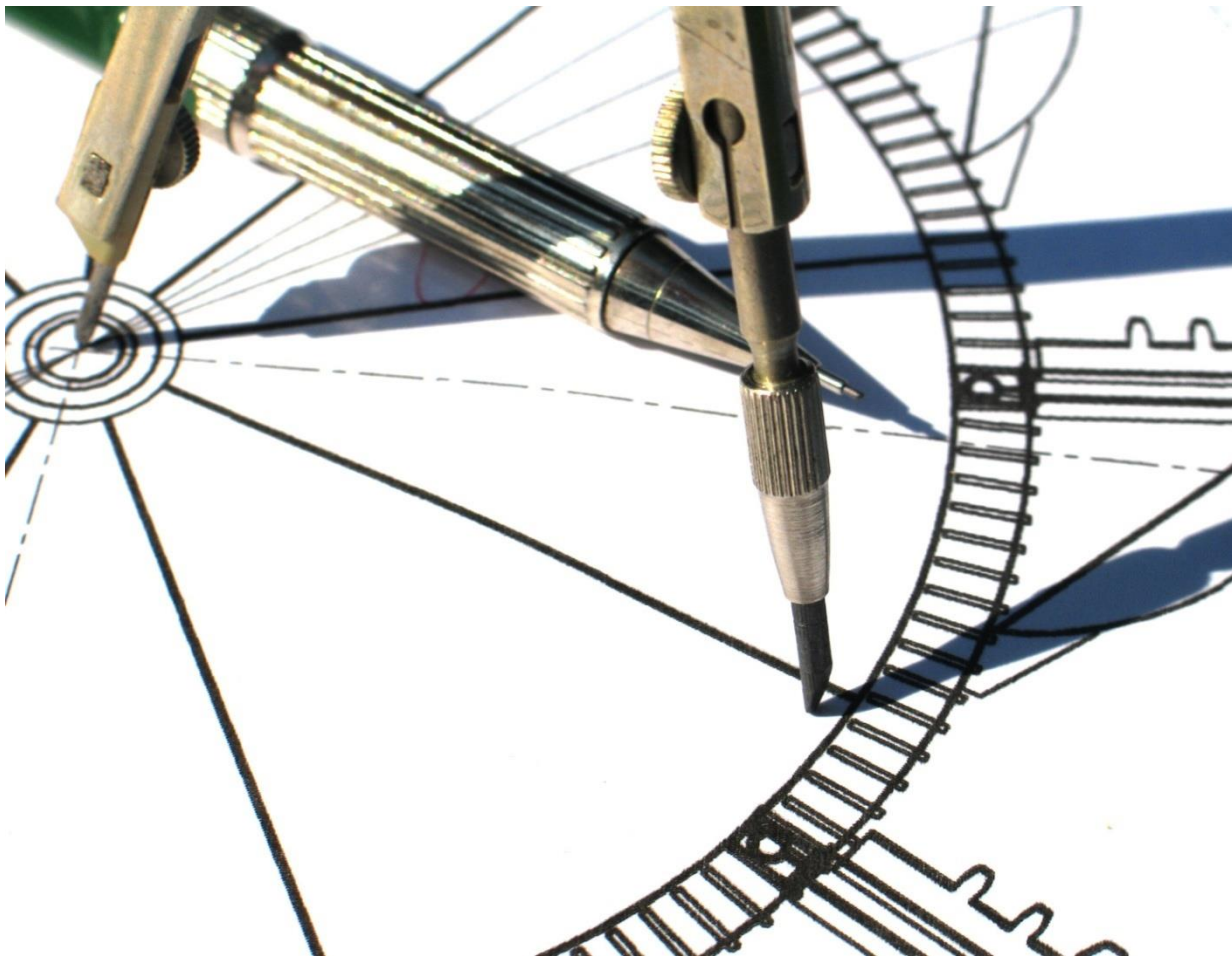
Zmiany w liczbie zgłoszeń wzorów przemysłowych ogółem oraz w liczbie zgłoszeń krajowych w latach 2003-2006

Udzielone patenty wg działów techniki w latach 1995-2006

Wyniki badania „desk research”

Podsumowanie (1)

- We współczesnej gospodarce własność intelektualna stanowi jeden z filarów konkurencyjności przedsiębiorstw. Jej ochrona może prowadzić do uzyskania i utrzymania przewagi konkurencyjnej.
- Podejmowanie szerokich działań związanych z ochroną własności intelektualnej w zasadniczym stopniu zależne jest od celów biznesowych i strategii posiadacza własności intelektualnej;
- Analiza procesów innowacyjnych w skali międzynarodowej wskazuje na bardzo silne zróżnicowania nie tylko pomiędzy państwami, lecz - jeszcze znacznie silniejsze - pomiędzy poszczególnymi regionami. Może to sugerować, iż ochrona własności intelektualnej - charakterystyczna dla poszczególnych państw - nie jest najważniejszą determinantą procesów innowacyjnych;

Podsumowanie (2)

- Pod względem nakładów na działalność B+R Polska nie tylko pozostaje daleko poza wiodącymi państwami UE (Szwecja, Finlandia, Dania, Niemcy, Austria), lecz także wyraźnie odstaje od średniej dla całej Unii Europejskiej. Jako konsekwencje tego można widzieć bardzo niski, a także znacząco niższy od średniej dla całej UE-27 poziom innowacyjności polskiej gospodarki;
- Widoczne wysokie uzależnienie procesów innowacyjnych w Polsce od partnerów zagranicznych, czego świadectwem jest fakt, iż spośród wniosków patentowych zgłaszanych do EPO przez podmioty polskie istotny odsetek (ponad 40%) stanowiły wynalazki będące własnością podmiotów niemających swojej siedziby w Polsce;
- Widoczne jest w Polsce obniżenie uzależnienia działań B+R od wzrostu PKB, odwrotne niż obserwowana w Republice Korei i w Chinach;

Podsumowanie (3)

- W Polsce widoczna jest relatywnie wysoka stopa wzrostu liczby wniosków patentowych PCT wypełnionych przez podmioty będące rezydentem w Polsce. Generalnie, od 2001 roku występuje tendencja rosnąca w liczbie uzyskiwanych przez podmioty krajowe praw ochronnych dla własności intelektualnej. Przy czym najwyraźniej rośnie liczba zarejestrowanych znaków towarowych;
- Niskim nakładom na działalność B+R i niskiej innowacyjności polskiej gospodarki towarzyszą pewne pozytywne sygnały w zakresie ochrony własności intelektualnej. Nie uznając jej za podstawowy czynnik wzrostu innowacyjności można jednak zaryzykować tezę, iż w przypadku polskiej gospodarki wzrost dostępu do ochrony własności przemysłowej może stać się ważnym czynnikiem stymulującym wzrost innowacyjności przedsiębiorstw;
- Analizy najlepszych praktyk w zakresie ochrony własności intelektualnej MSP wskazują, że najlepsze efekty uzyskuje się, gdy pomoc w zakresie ochrony patentowej połączona się z pomocą w procesie rozwoju innowacji. Należy podkreślić, iż budowa i utrzymanie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstwa wymaga odpowiedniego środowiska, stąd znacząca rola w budowie takiego środowiska spada na państwo oraz instytucje wsparcia.

Podsumowanie (4)

Wsparcie dla szerszego i bardziej efektywnego systemu własności intelektualnej szczególnie w MSP powinno dotyczyć pięciu obszarów:

1. Podnoszenie świadomości i szkolenia z zakresu własności intelektualnej;
2. Usługi informacji o aktualnym stanie techniki;
3. Wsparcie finansowe;
4. Doradztwo w zakresie własności intelektualnej;
5. Wsparcie dla wykorzystania i transferu technologii w oparciu o własność intelektualną.

Charakterystyka respondentów

Wyniki badania terenowego

- Charakterystyka respondentów;
- Przestanki do ubiegania się o ochronę własności przemysłowej wśród MSP;
- Bariery uzyskania ochrony własności przemysłowej;
- Efektywność ochrony;
- Istotność pomocy publicznej dla MSP w zapewnianiu ochrony własności przemysłowej;
- Plany korzystania z pomocy publicznej, w tym skala zainteresowania działaniem 5.4 PO IG wśród MSP;
- Promocja działania 5.4 oraz wiedzy o własności przemysłowej;
- Jakie mogą być efekty działania 5.4 PO IG i jego społeczna wartość dodana?

Respondenci badań jakościowych (wywiady IDI):

Rzecznicy patentowi

- Badanie rzeczników patentowych przeprowadzono na grupie 12 rzeczników patentowych, po dwóch z każdego z następujących województw: dolnośląskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie i śląskie. Badanie przeprowadzono techniką pogłębionych wywiadów indywidualnych.
- Grupa rzeczników obejmuje osoby z wykształceniem prawniczym, jak i osoby z wykształceniem nieprawniczym (zwykle technicznym).
- Większość respondentów z tej grupy realizuje działania na rzecz podmiotów krajowych.
- Większość z badanych przedstawicieli rzeczników patentowych wykonuje ten zawód od wielu lat (min. 5 lat).

Respondenci badań jakościowych (wywiady IDI):

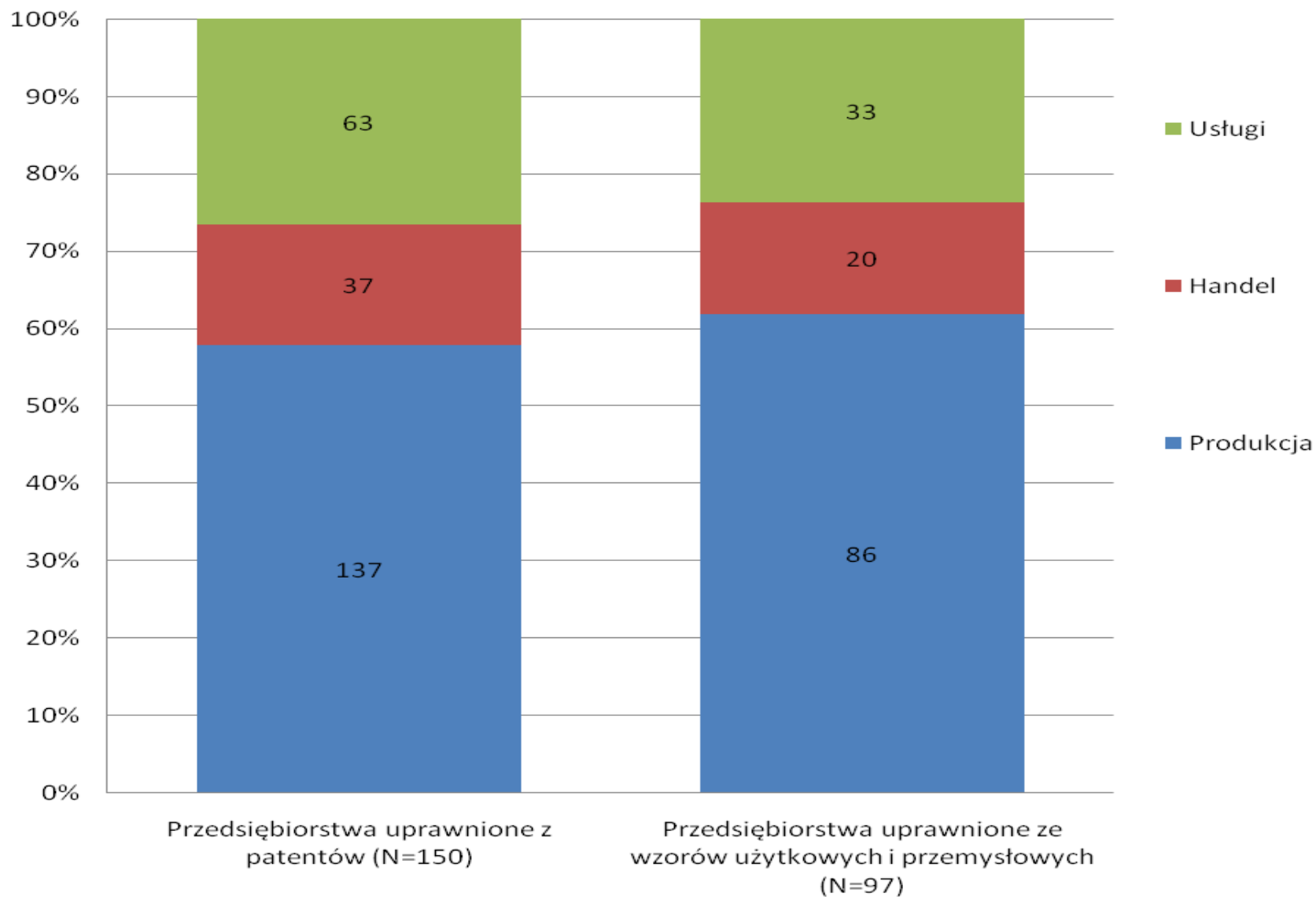
Firmy szkoleniowe

- Badaniem objęto 12 firm szkoleniowych, po dwie firmy z sześciu makroregionów Polski (centralny, południowy, wschodni, północno-zachodni, południowo-zachodni, północny).
- Znaczna część respondentów z tej grupy (ponad ¼) nie posiadała żadnej wiedzy na temat działania 5.4 PO IG.
- Wśród respondentów są firmy doradczo-szkoleniowe, firmy szkoleniowe, dla których działalność szkoleniowa jest jedynym lub jednym z zasadniczych obszarów aktywności, a także firmy związane z centrami transferu technologii, instytutami badawczymi i in., a więc Instytucjami Otoczenia Biznesu.

Instytucje otoczenia biznesu

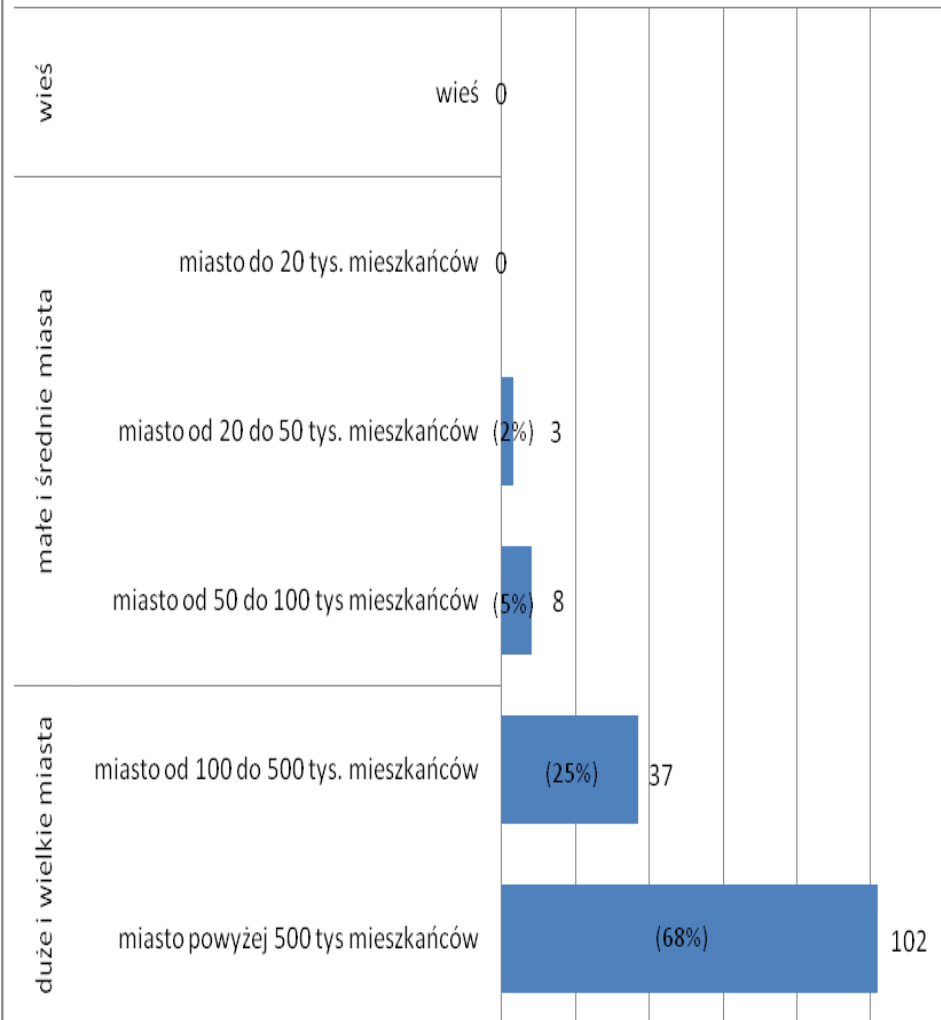
- Badaniem objęto 12 instytucji otoczenia biznesu, po dwie z sześciu województw (dolnośląskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, śląskie i wielkopolskie). Wśród instytucji objętych badaniem znalazły się także IOB (po jednej instytucji z woj. łódzkiego, małopolskiego, wielkopolskiego i śląskiego), które złożyły wnioski o dofinansowanie projektów w ramach działania 5.4 PO IG.
- Wśród respondentów byli przedstawiciele centrów transferu technologii, instytucje związane z wyższymi uczelniami, państwowe instytuty badawcze, fundacje i agencje rozwoju przedsiębiorczości.
- W tej grupie znaleźli się nieliczni respondenci, których wiedza na temat działania 5.4 PO IG była, co najwyżej fragmentaryczna. Znaczna część respondentów deklarowała, że nie posiada opinii dotyczącej potrzeb przedsiębiorstw sektora MSP w zakresie ochrony własności intelektualnej, gdyż te kwestie nie stanowią zasadniczego problemu dla przedsiębiorców.

Sektory, w których działają analizowane przedsiębiorstwa

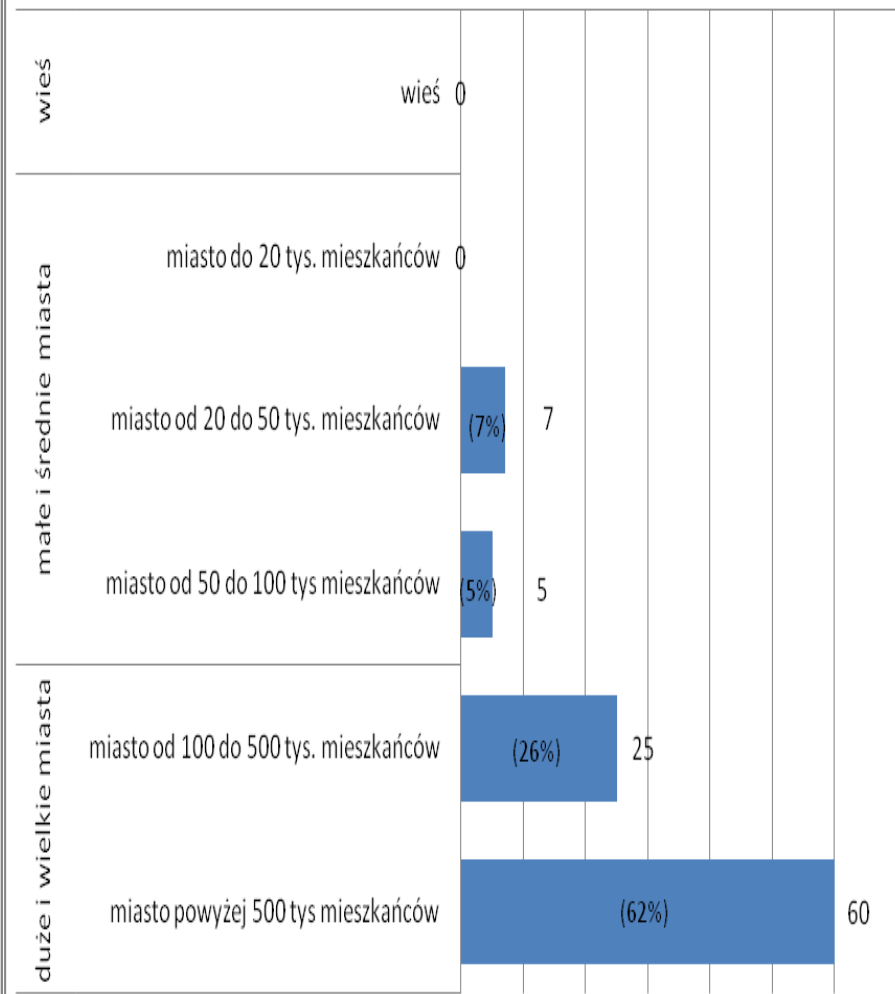
Lokalizacja siedziby badanych przedsiębiorstw uprawnionych z patentów (N=150)

0 20 40 60 80 100 120

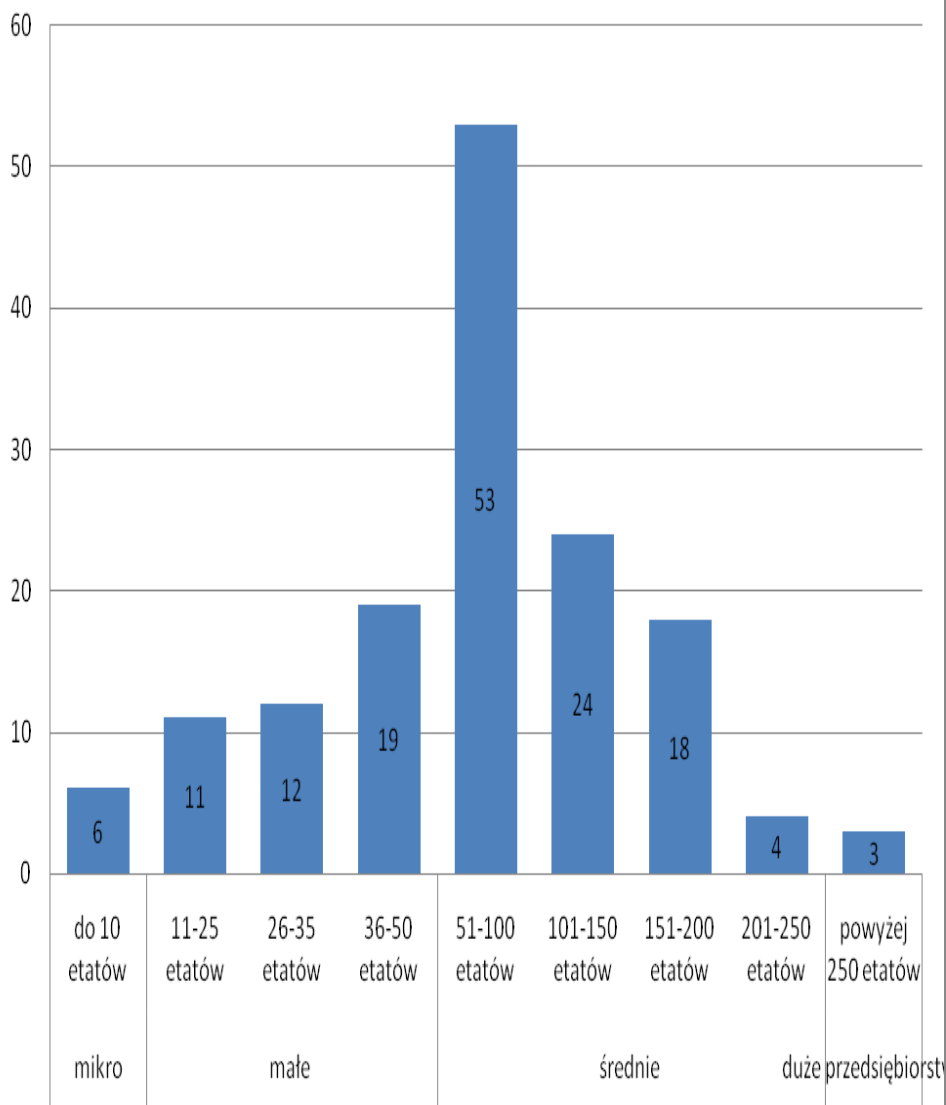
Lokalizacja siedziby badanych przedsiębiorstw uprawnionych ze wzorów użytkowych i przemysłowych (N=97)

0 10 20 30 40 50 60 70

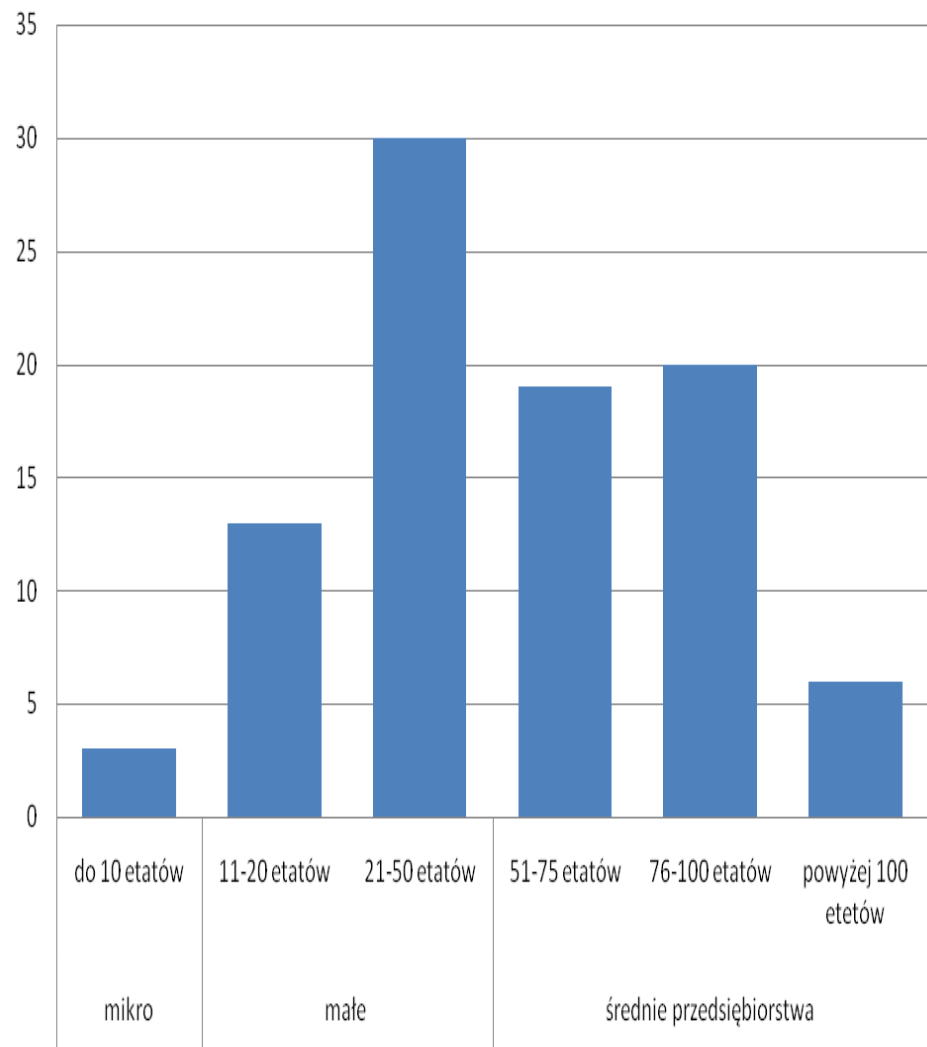

Charakterystyka badanych przedsiębiorstw uprawnionych z patentów pod względem wielkości zatrudnienia
(N=150)

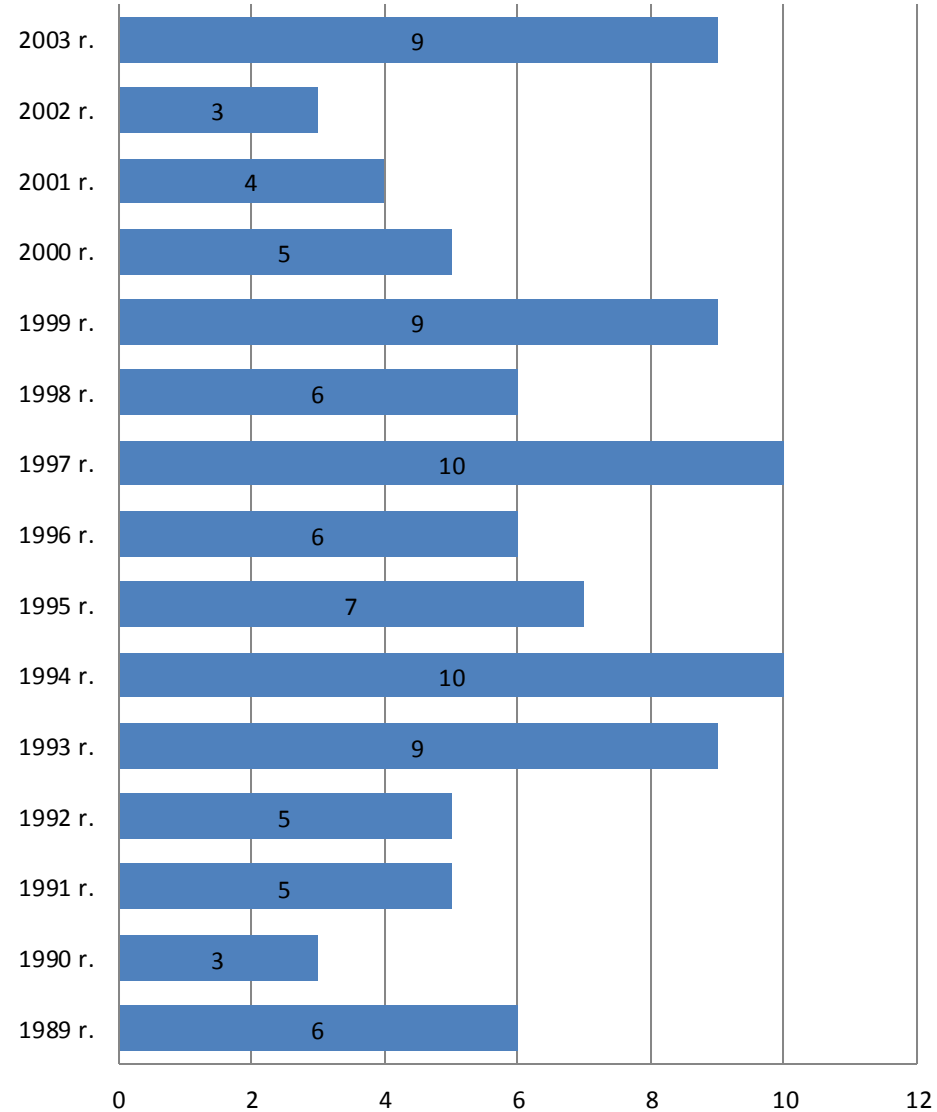
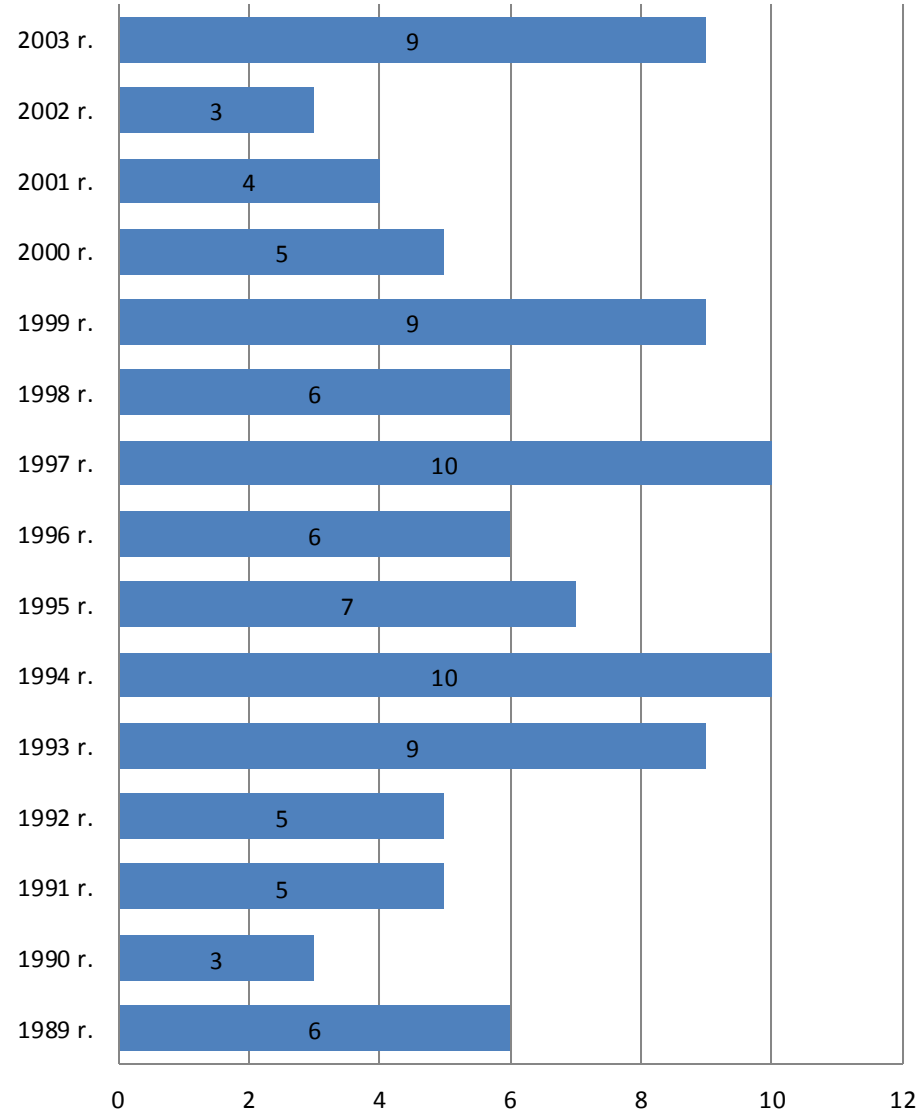
Charakterystyka badanych przedsiębiorstw uprawnionych ze wzorów użytkowych i przemysłowych pod względem wielkości zatrudnienia
(N=97)

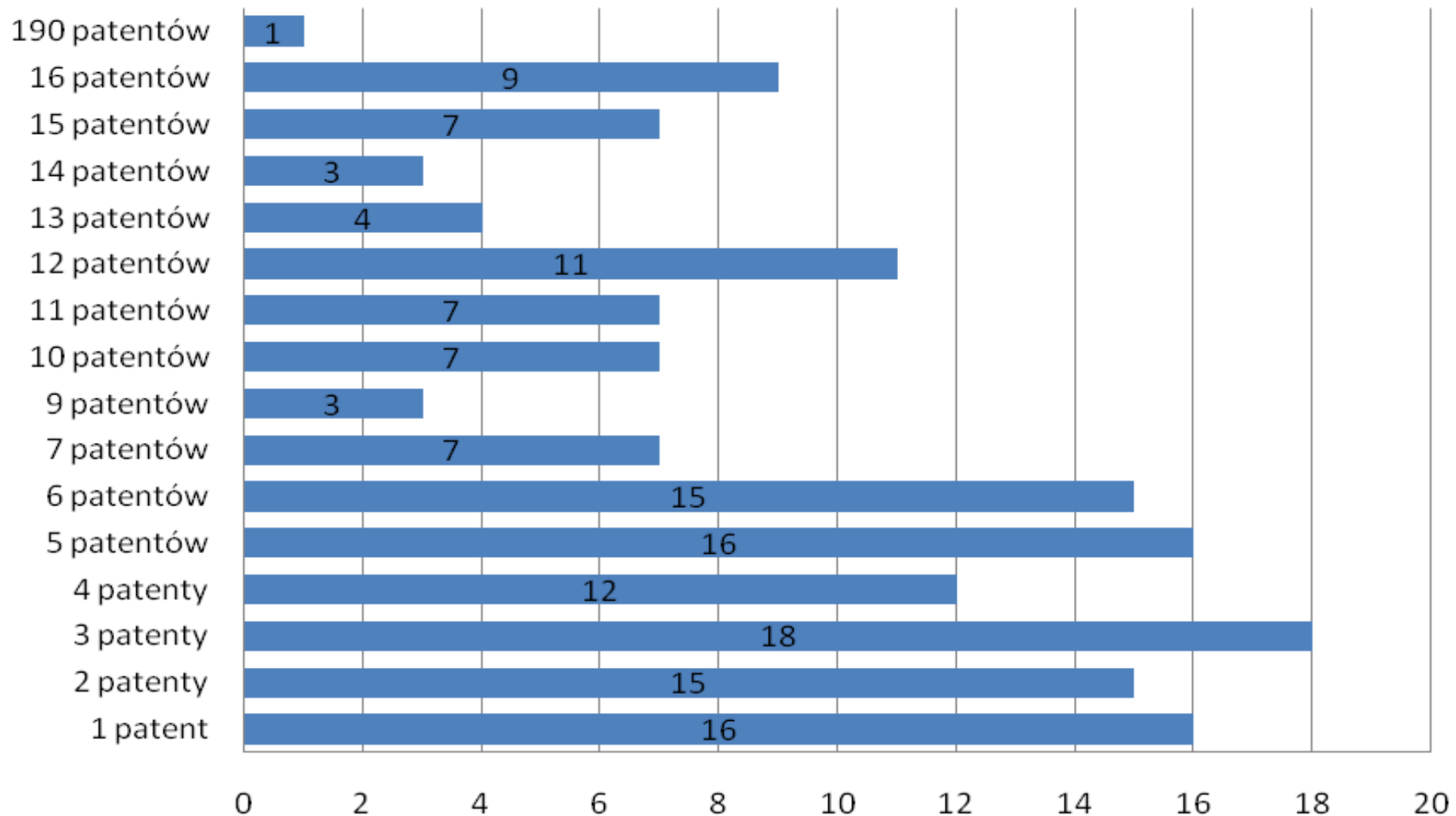
Lata, w których powstały badane przedsiębiorstwa uprawnione ze wzorów użytkowych i przemysłowych

N=150

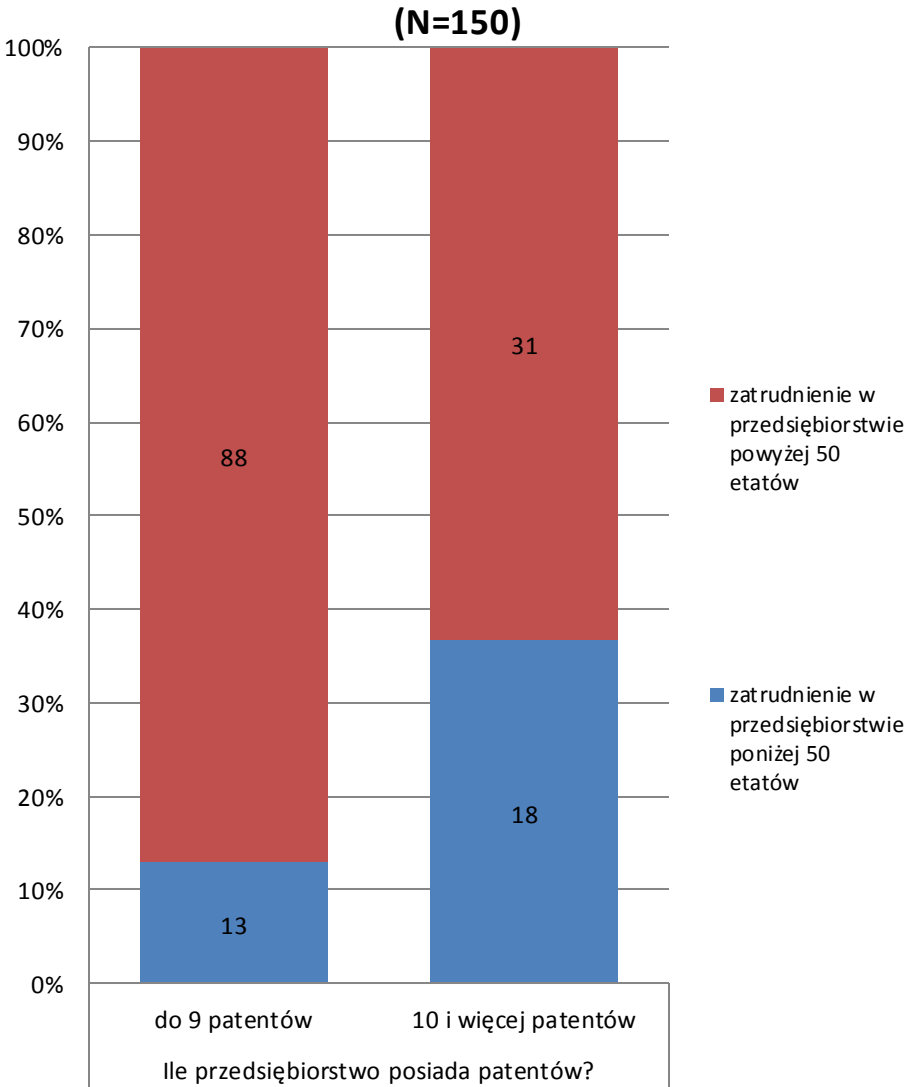
N=97

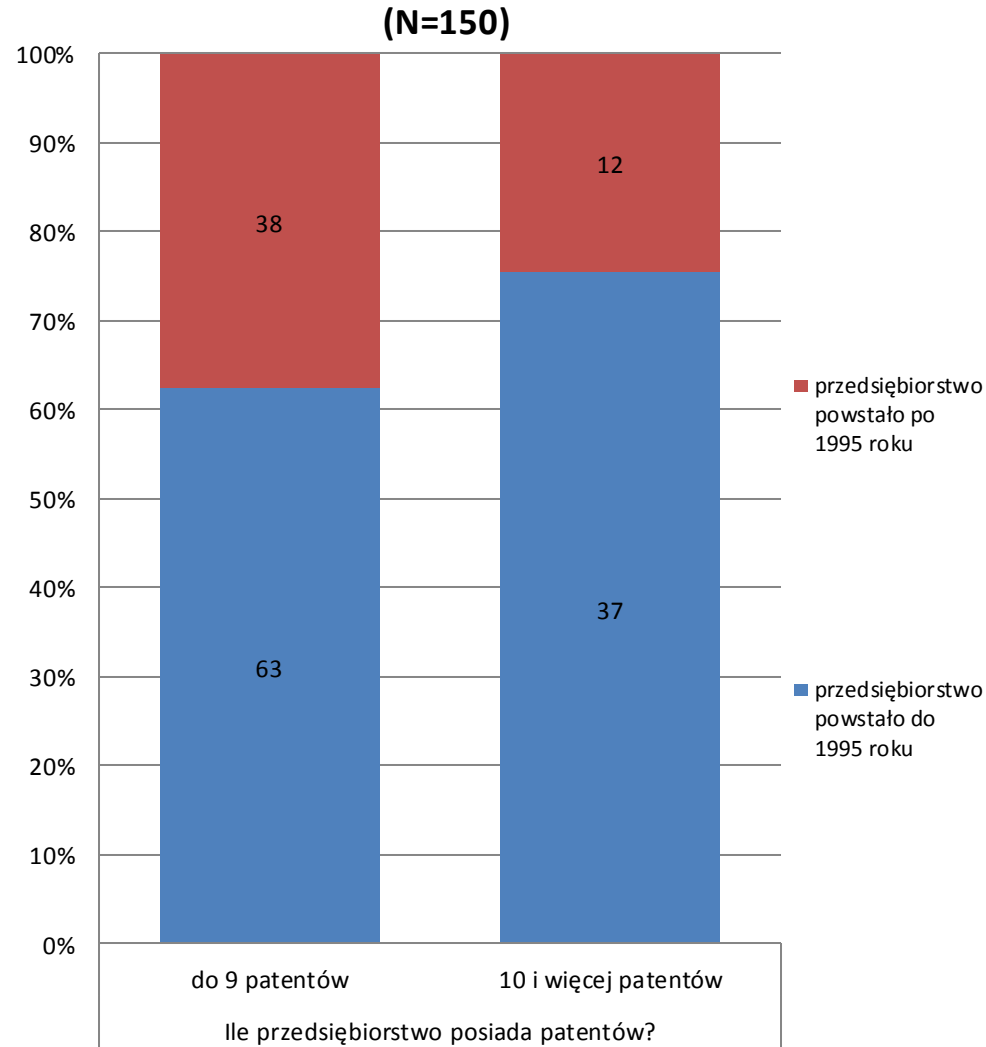
Liczba patentów posiadanych przez analizowane przedsiębiorstwa (N=150)

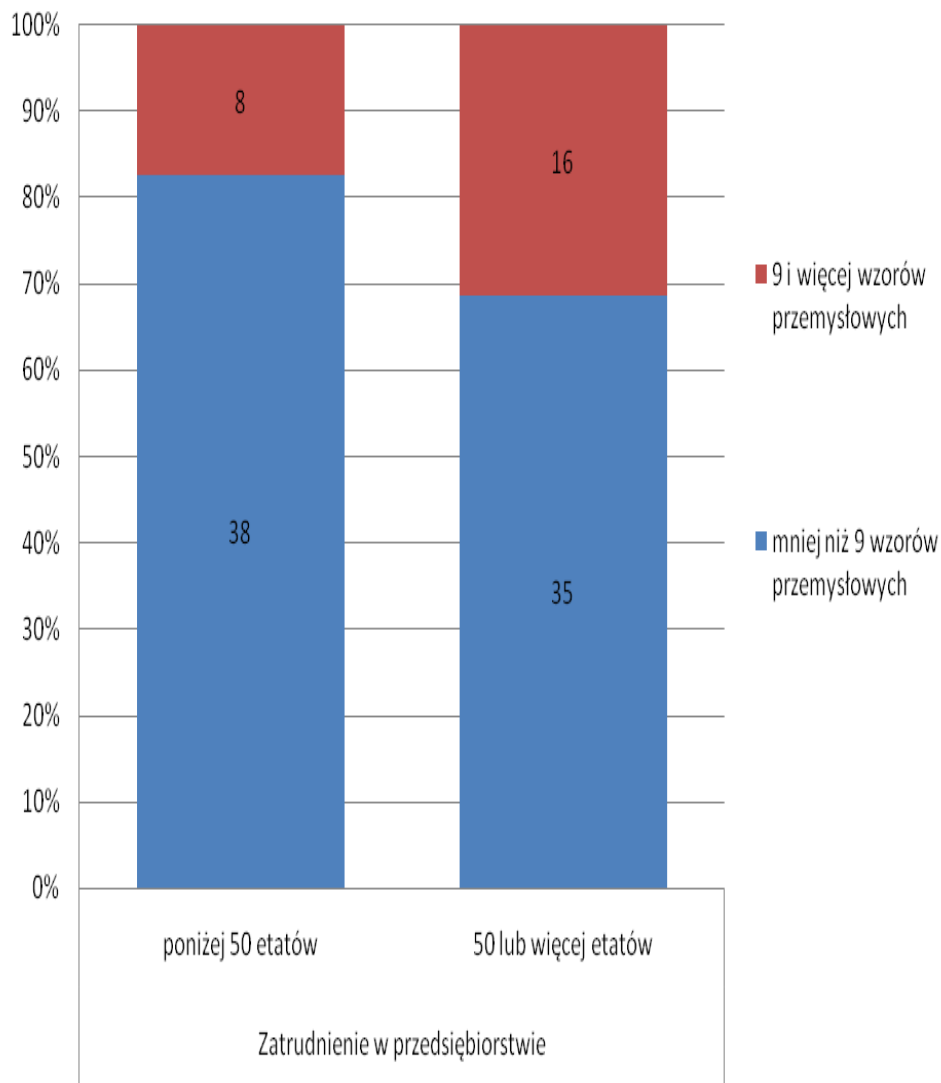
Wielkość przedsiębiorstwa, a liczba posiadanych patentów

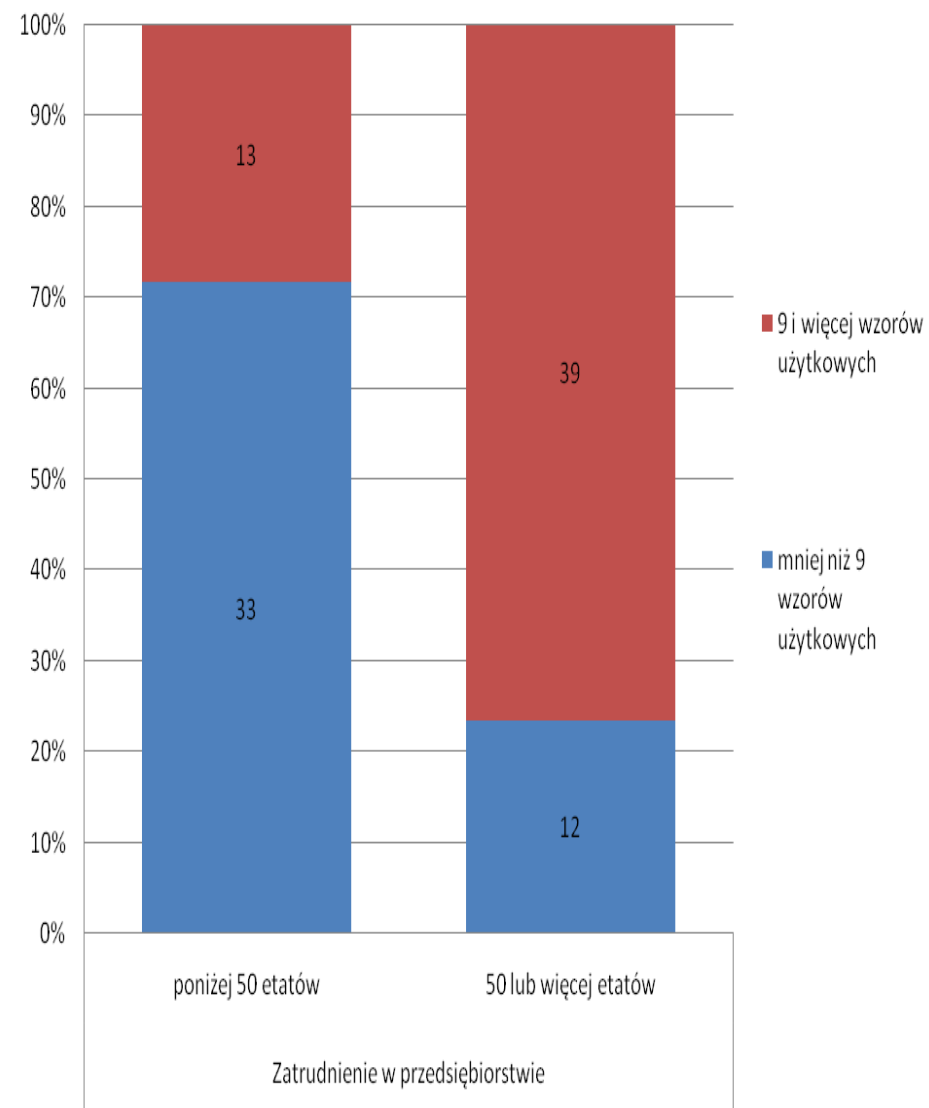
Czas powstania przedsiębiorstwa, a liczba posiadanych patentów

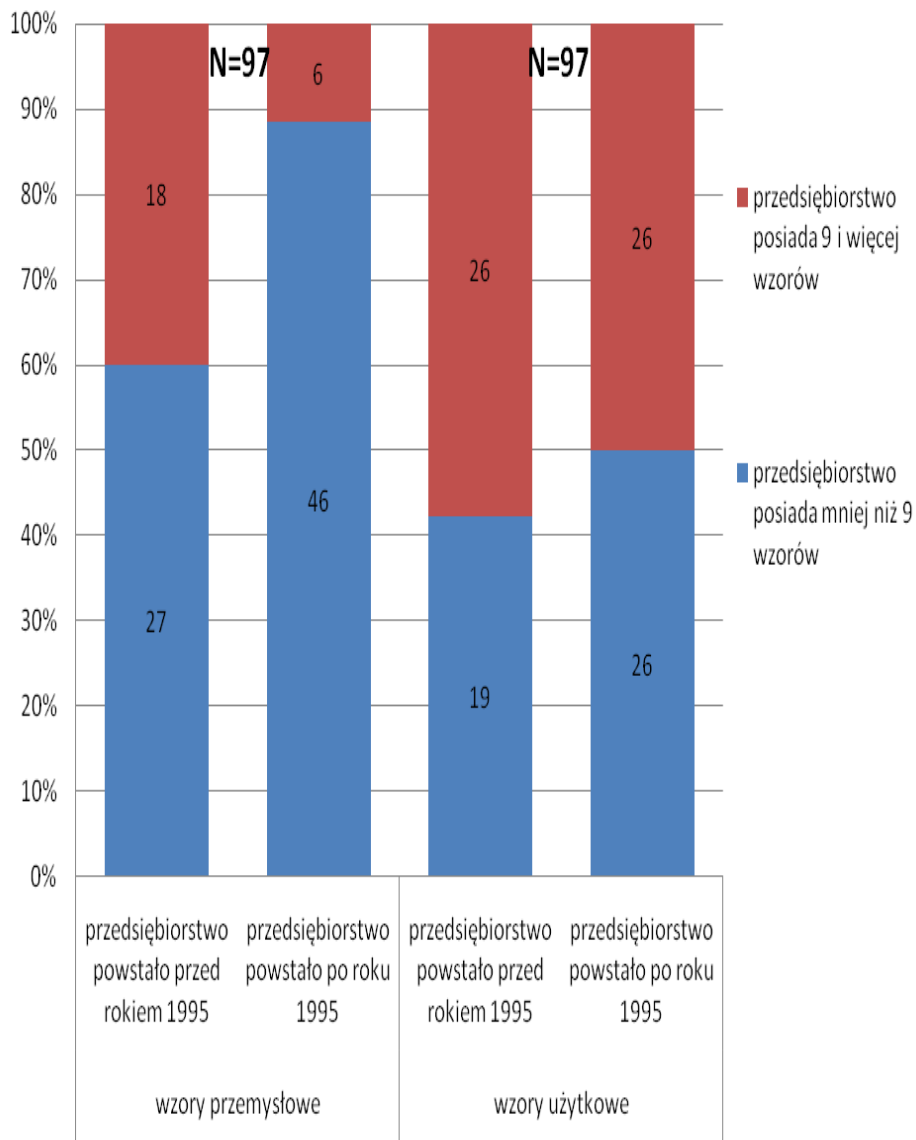
Zatrudnienie w przedsiębiorstwie, a liczba posiadanych wzorów przemysłowych (N=97)

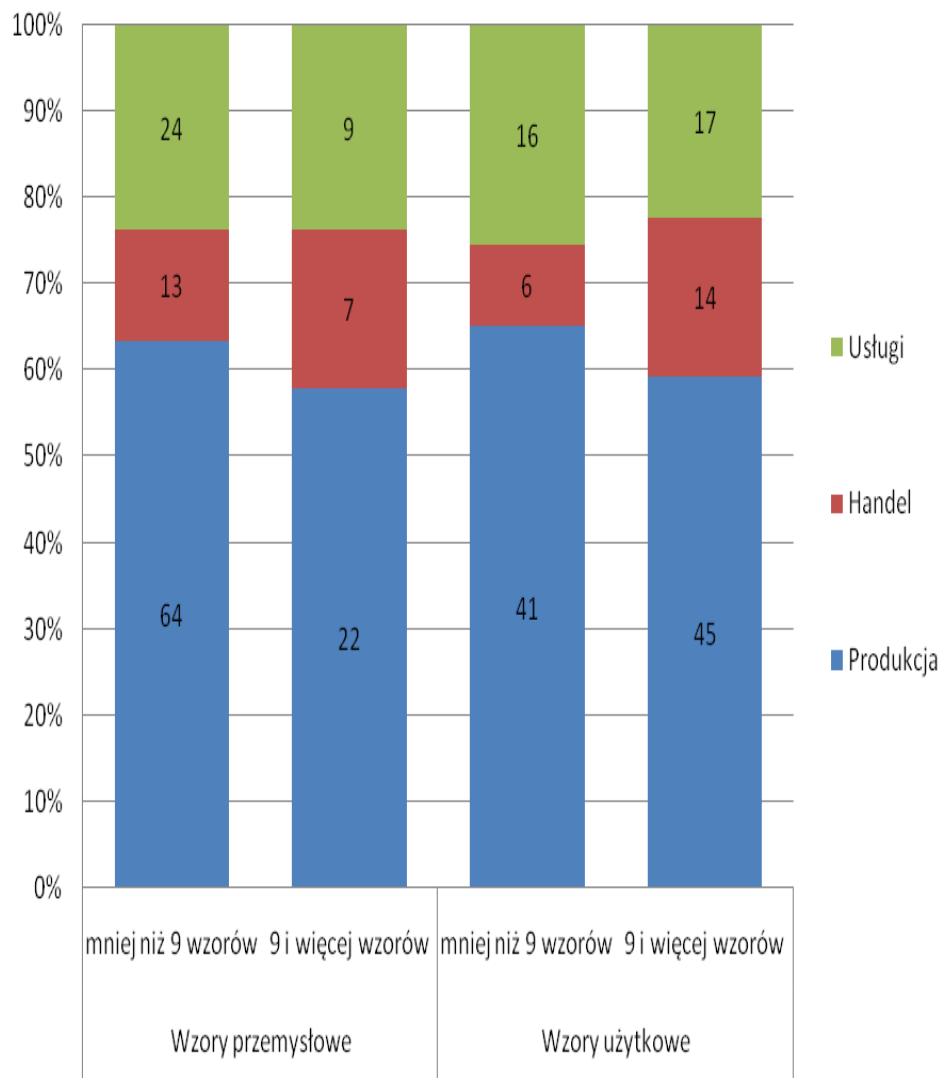
Zatrudnienie w przedsiębiorstwie, a liczba posiadanych wzorów użytkowych (N=97)

czas powstanie przedsiębiorstwa, a liczba posiadanych przez nie praw z tytułu wzorów przemysłowych i użytkowych

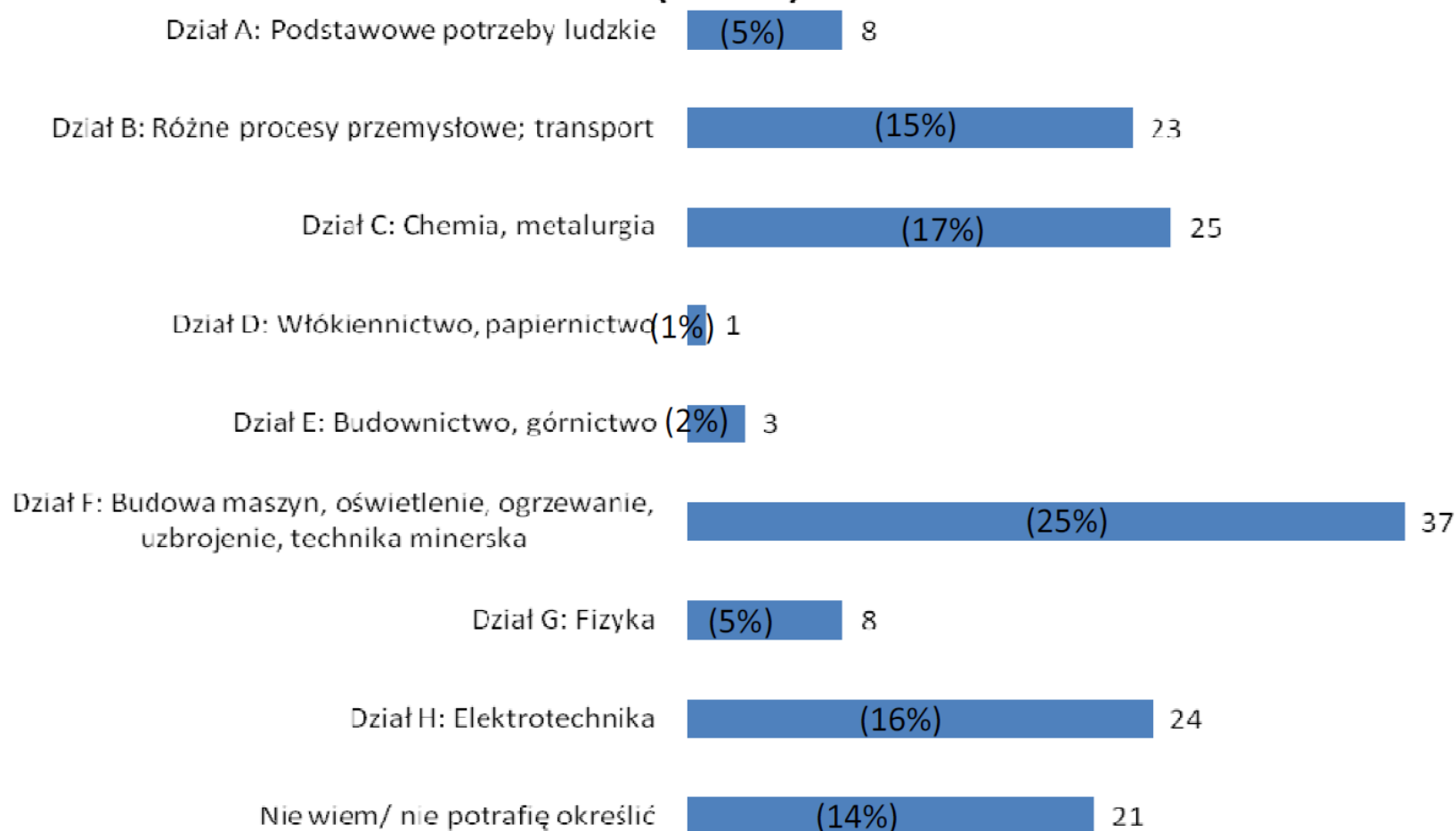

Sektor działania przedsiębiorstwa, a liczba posiadanych wzorów użytkowych i przemysłowych (N=97)

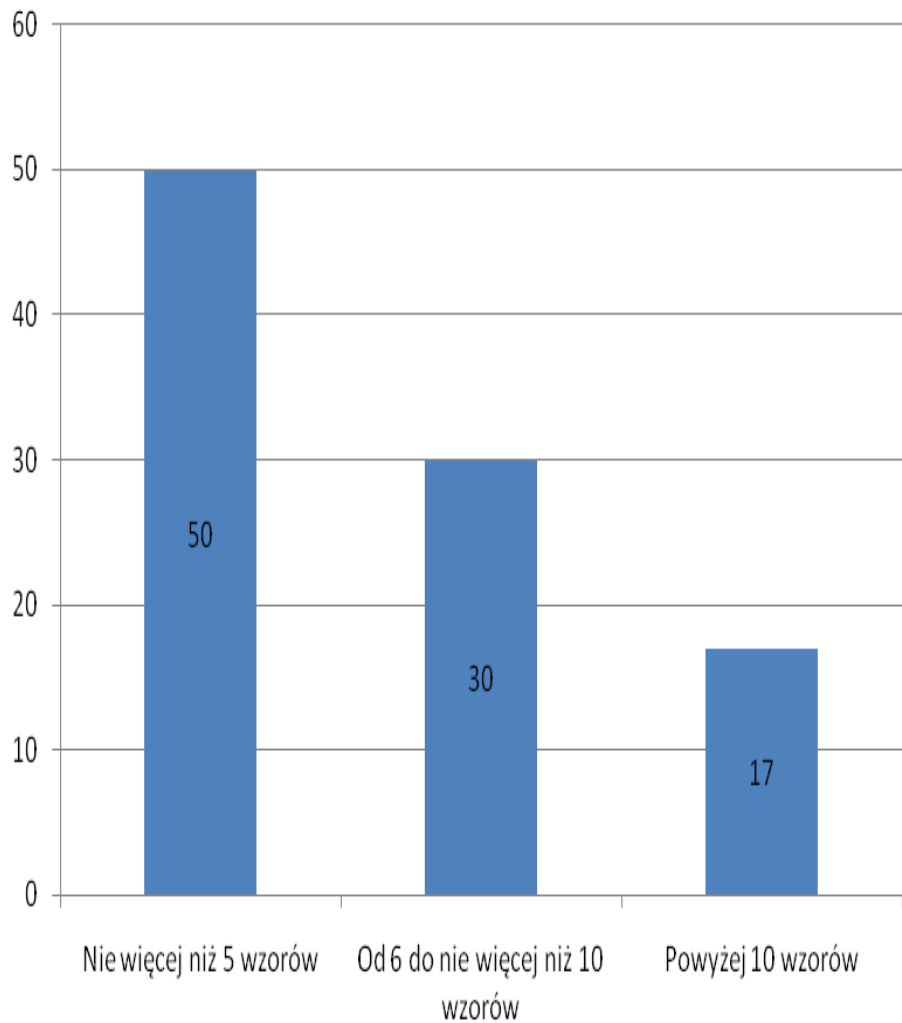

Liczba analizowanych przedsiębiorstw posiadających patenty z poszczególnych działów Międzynarodowej Klasyfikacji

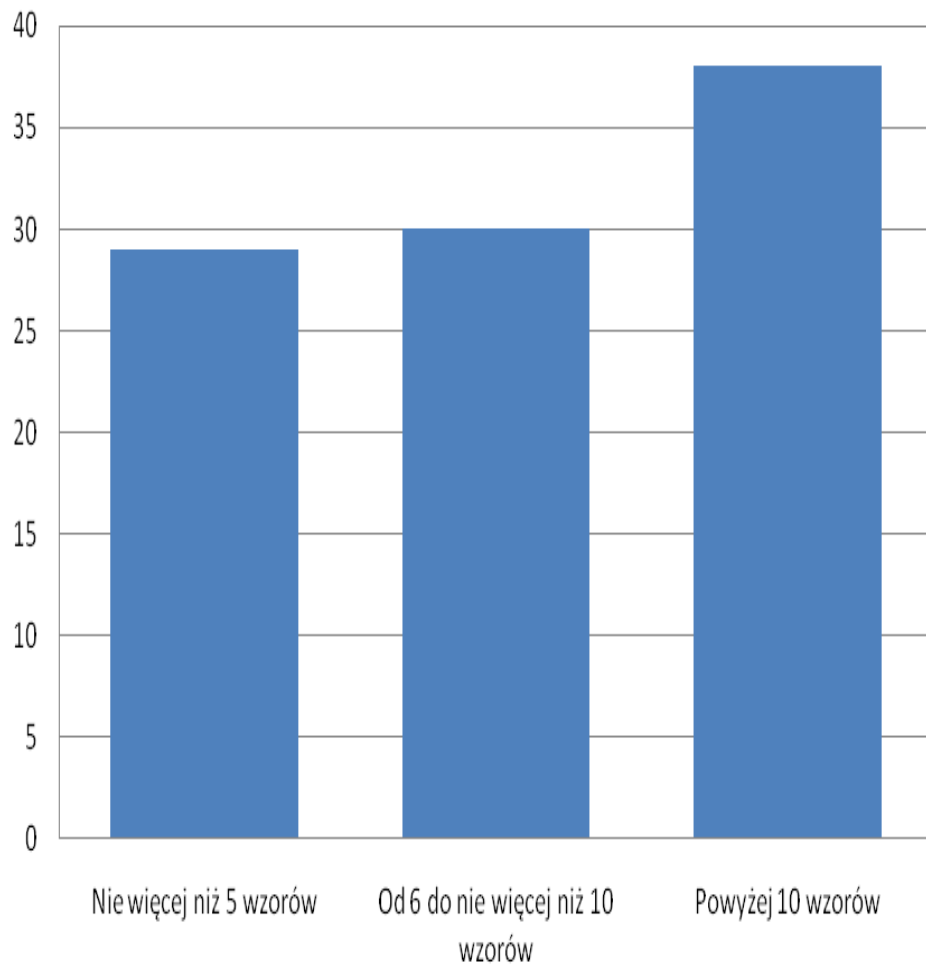
Patentów (N=150)

Liczba wzorów przemysłowych posiadanych przez jedno przedsiębiorstwo (N=97)

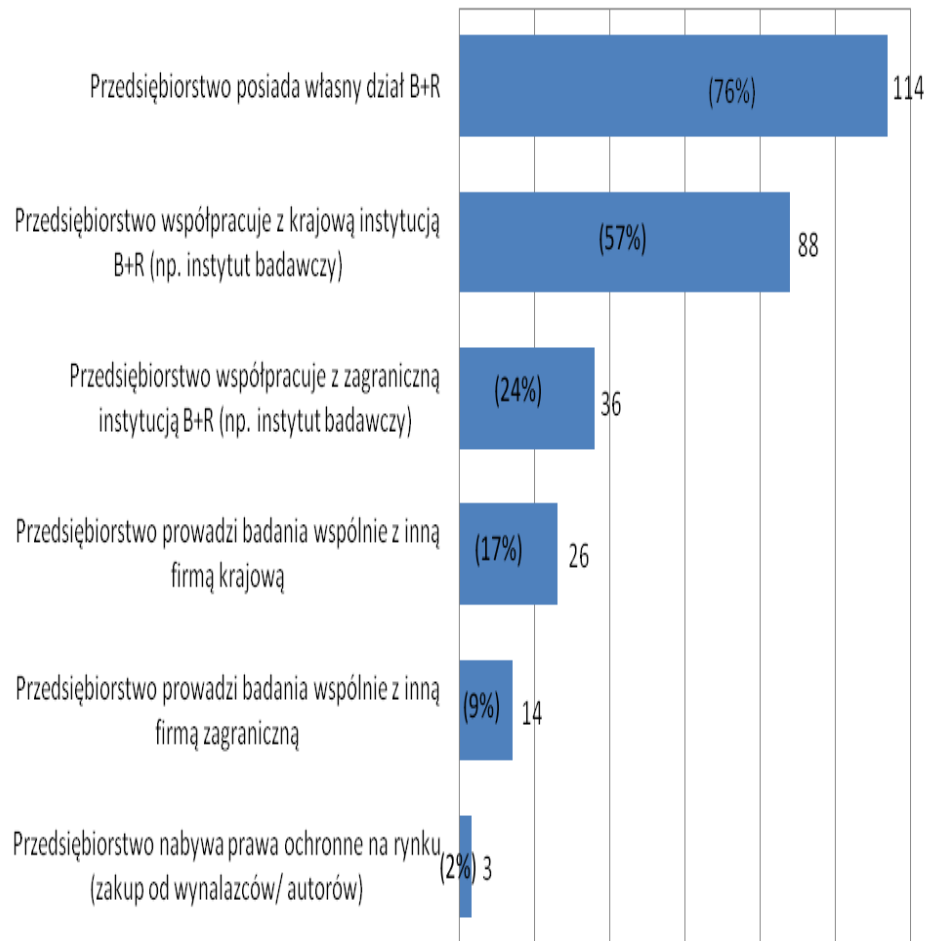
Liczba wzorów użytkowych posiadanych przez jedno przedsiębiorstwo (N=97)

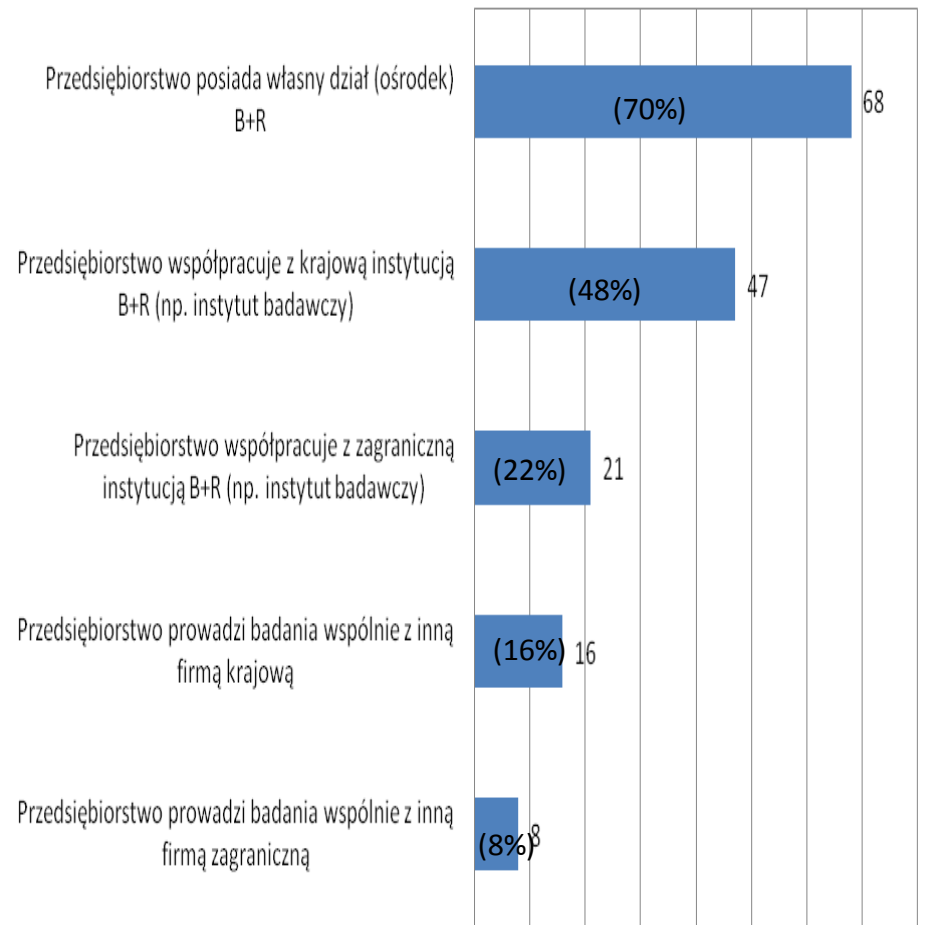
Charakter procesów B+R w analizowanych przedsiębiorstwach uprawnionych z patentów (N=150)

0 20 40 60 80 100 120

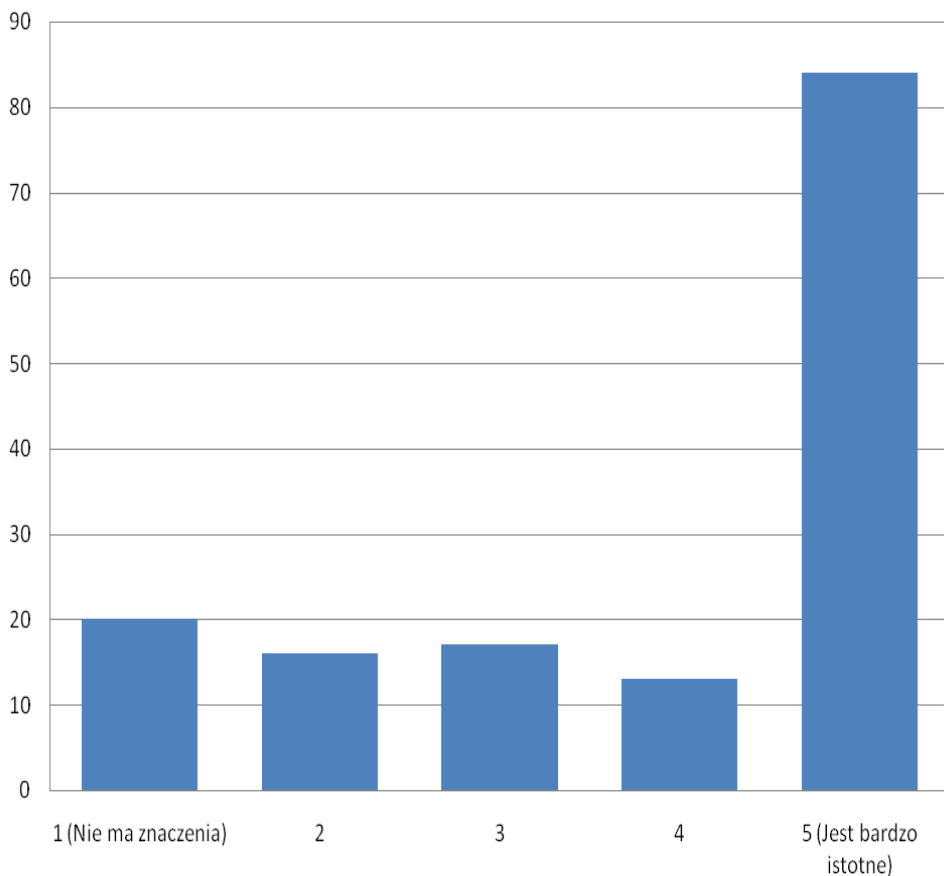
Charakter procesów B+R w analizowanych przedsiębiorstwach uprawnionych ze wzorów (N=97)

0 10 20 30 40 50 60 70 80

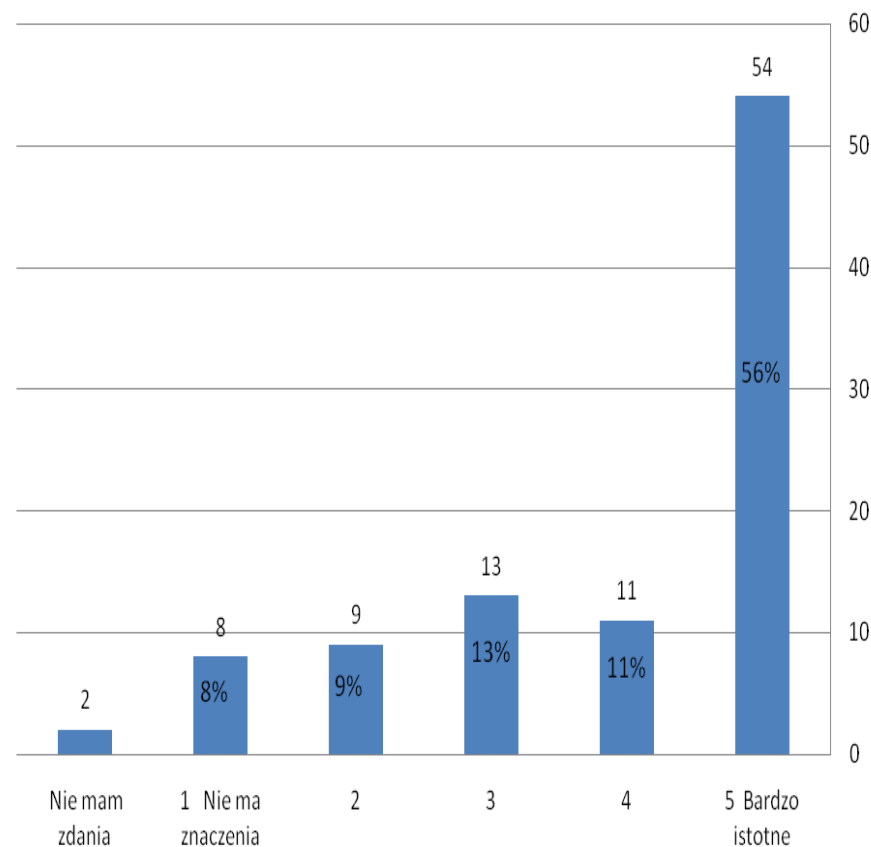

Przesłanki ubiegania się o ochronę własności przemysłowej (1)

Wyrażona przez przedsiębiorców ocena, czy pozyskiwanie nowych patentów jest istotne dla realizacji strategii rozwoju firmy?
(N=150)

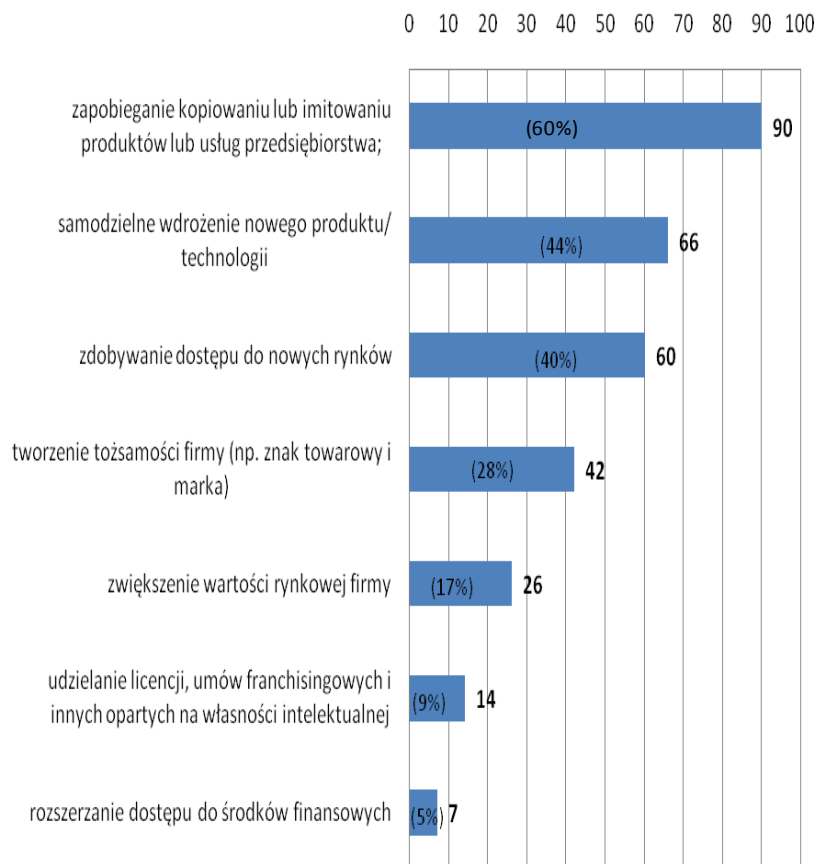

Czy wprowadzanie nowych chronionych wzorów (przemysłowych / użytkowych) jest istotne dla realizacji strategii rozwoju firmy?
(N=97)

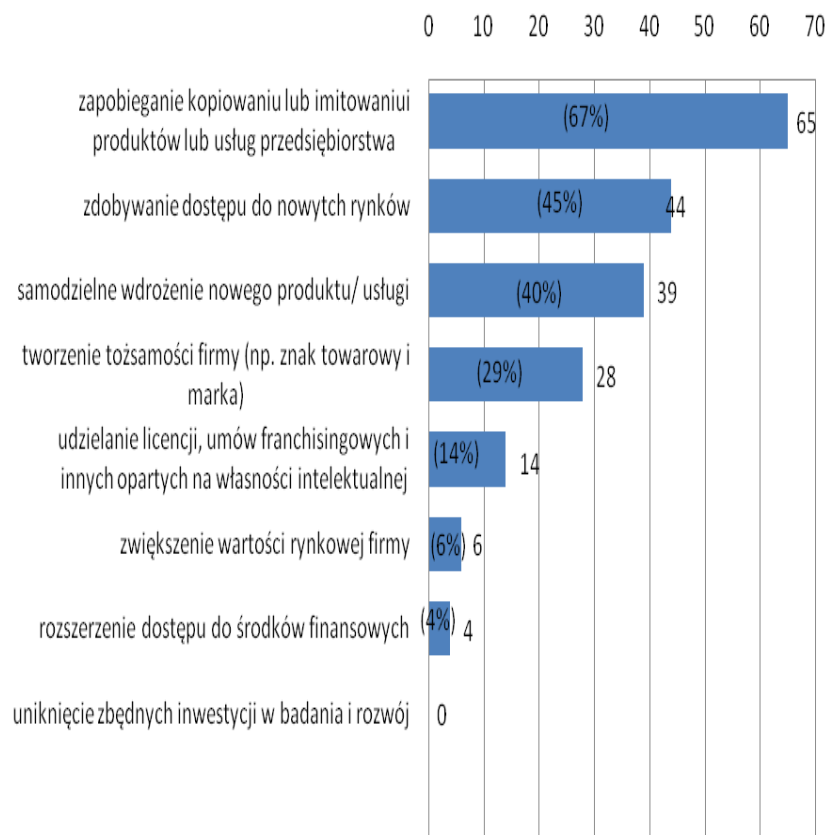

Przestanki ubiegania się o ochronę własności przemysłowej (2)

Zasadnicze przestanki ubiegania się przedsiębiorstw o ochronę patentową posiadanej własności intelektualnej
(N=150)

Zasadnicze przestanki ubiegania się o ochronę prawną posiadanych wzorów użytkowych/ przemysłowych
(N=97)

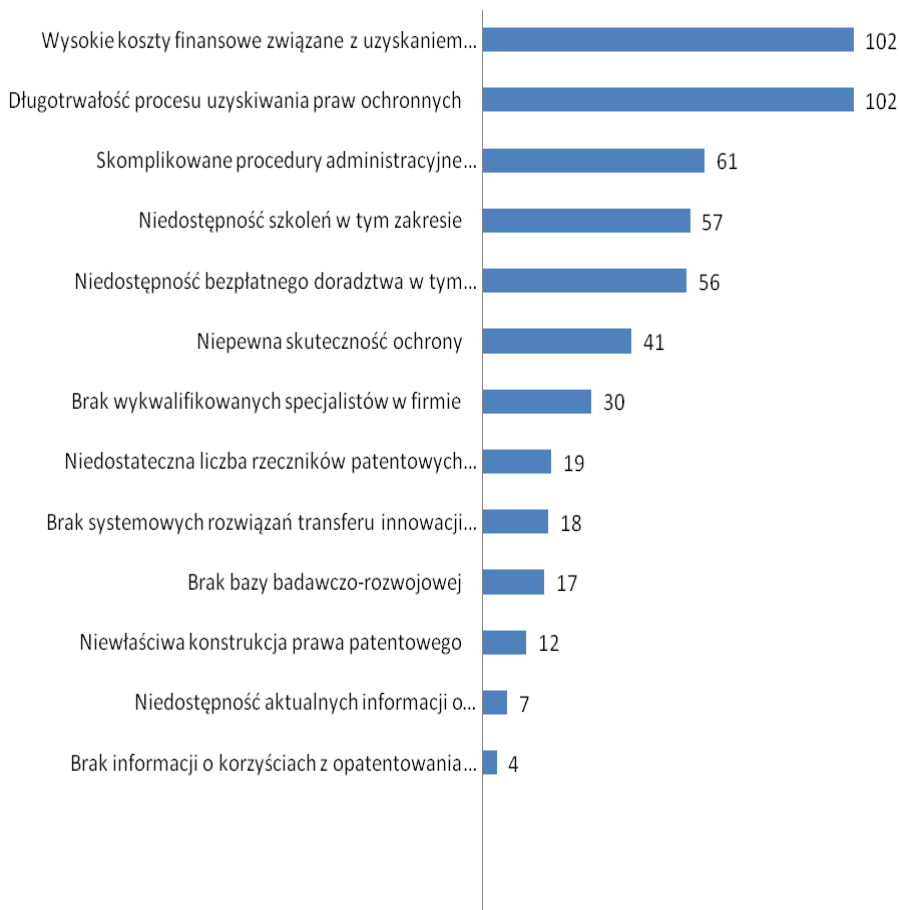
Efektywność ochrony

Ogólna ocena efektywności ochrony niska. Wskazywano na następujące przyczyny niskiej efektywności ochrony:

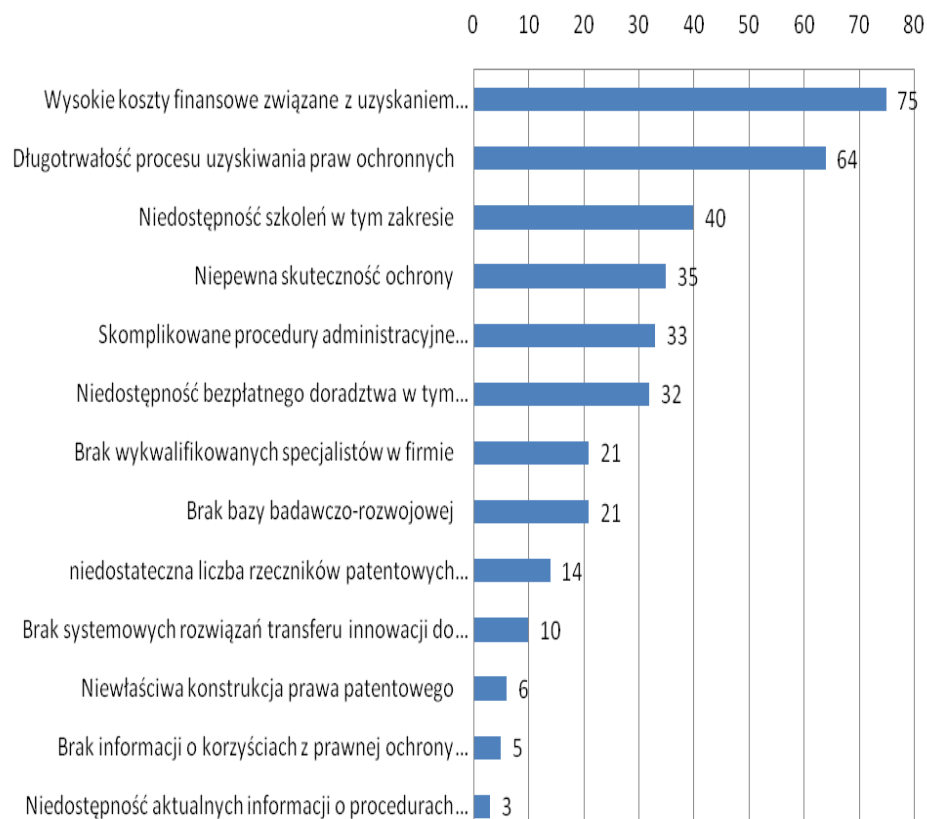
- Wysokie koszty związane z uzyskaniem ochrony projektów wynalazczych (szczególnie w sytuacji, jeżeli ochrona ma obejmować większą liczbę państw);
- Wysokie koszty związane z egzekucją praw (postępowania sporne);
- Długi czas pozyskiwania praw ochronnych (szczególnie dot. ochrony patentowej);
- Trudności związane z monitorowaniem rynków i konkurencji w celu sprawdzenia czy posiadane prawa ochronne nie są naruszane;
- Egzekucja praw ochronnych niemożliwa dla małej i nawet średniej firmy: jedynie duże mogą sobie na to pozwolić.

Bariery uzyskania ochrony własności przemysłowej

Postrzegane przez przedsiębiorców bariery w samodzielnym uzyskiwaniu praw ochronnych na wynalazki (N=150)

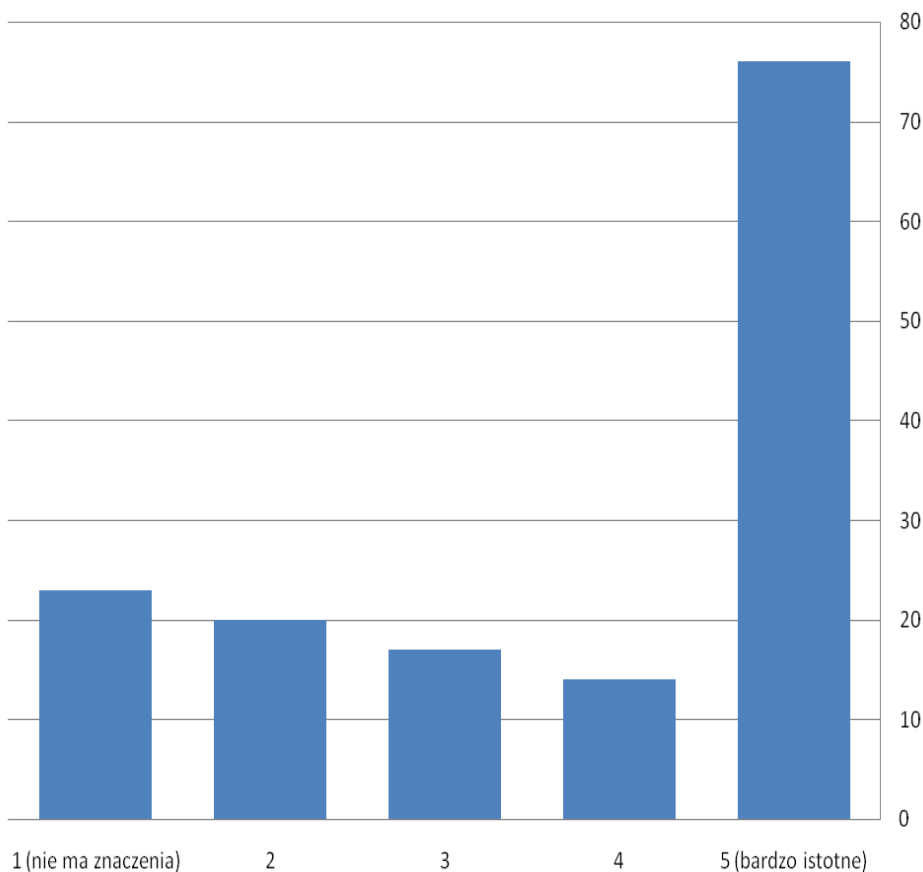

Postrzegane przez badane przedsiębiorstwa uprawnione ze wzorów bariery dla samodzielnego uzyskania praw ochronnych na wzory (przemysłowe/ użytkowe) (N=97)

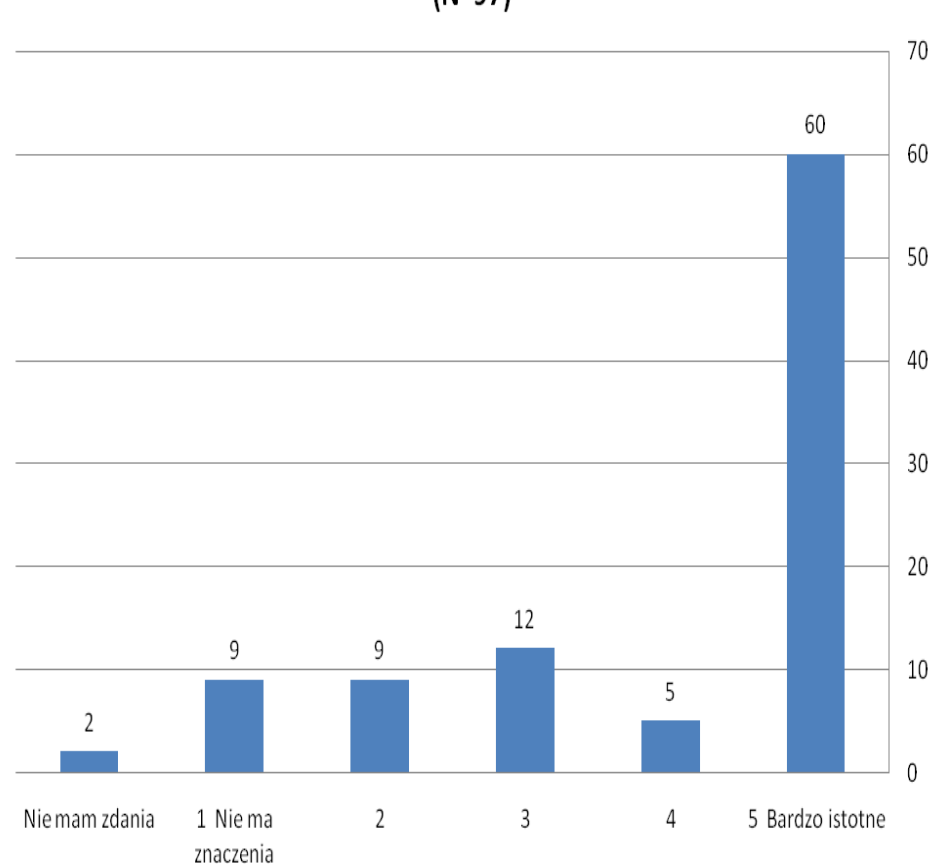

Istotność pomocy publicznej dla MSP w zapewnieniu ochrony własności przemysłowej

Czy możliwość uzyskania wsparcia publicznego w celu ochrony własności przemysłowej (wynalazków) jest istotna z punktu widzenia podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstwa?
(N=150)

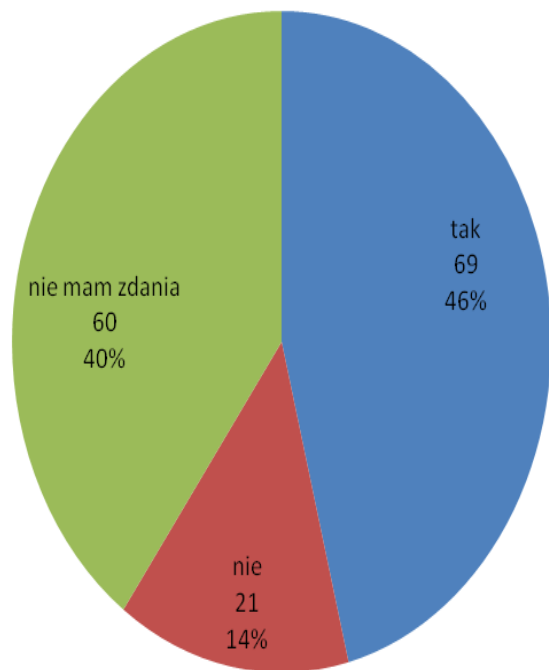

Czy możliwość uzyskania wsparcia publicznego w celu ochrony własności intelektualnej (wzorów) jest istotne z punktu widzenia podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstwa?
(N=97)

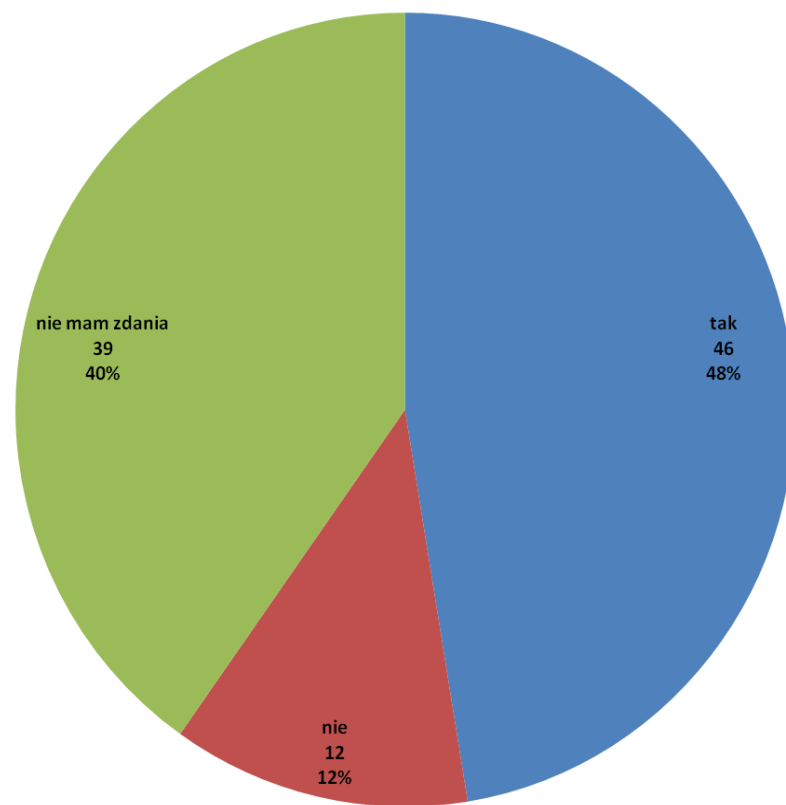

Istotność pomocy publicznej dla MSP w zapewnieniu ochrony własności przemysłowej

Czy zdaniem respondenta wśród innych przedsiębiorców (partnerzy branży, konkurenci) istnieje zainteresowanie zagadnieniami prawnej ochrony posiadanych wynalazków?
(N=150)

Czy w opinii badanych przedsiębiorców uprawnionych ze wzorów, wśród innych przedsiębiorstw istnieje zainteresowanie zagadnieniami prawnej ochrony posiadanych wzorów użytkowych/ przemysłowych?
(N=97)

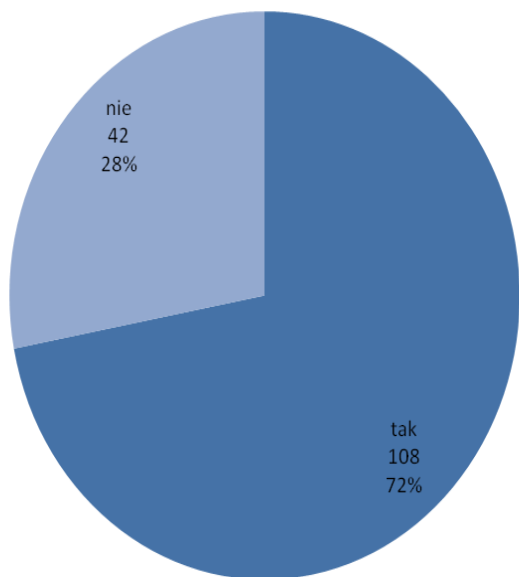

Plany korzystania z pomocy publicznej, w tym skala zainteresowania działaniem 5.4 PO IG

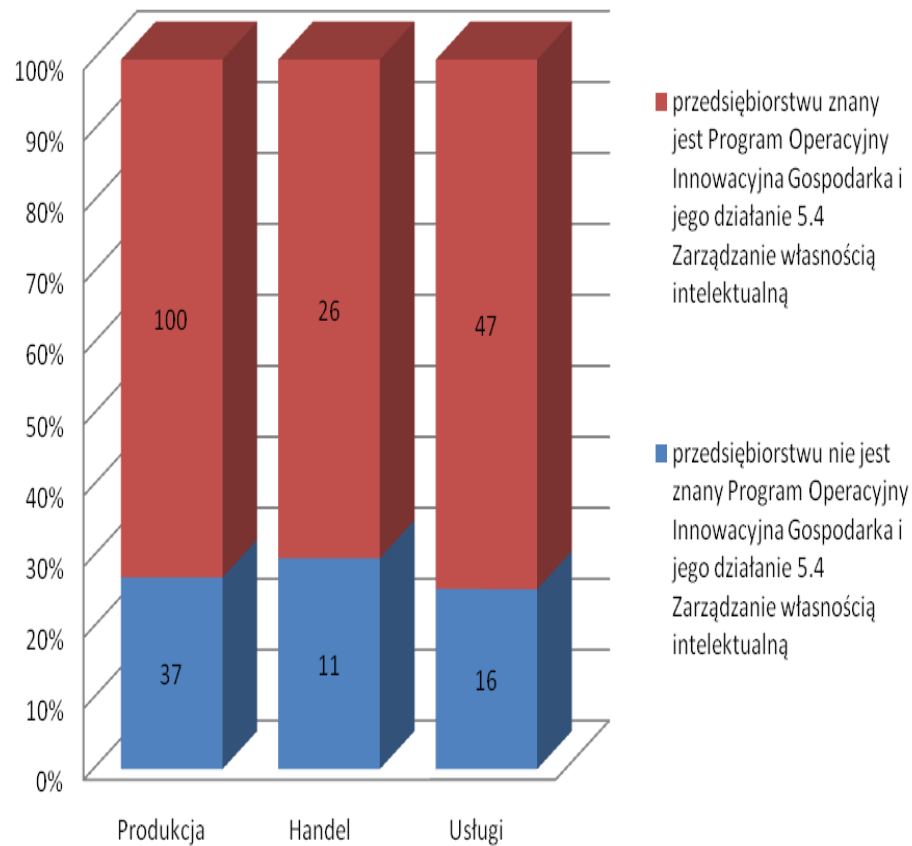

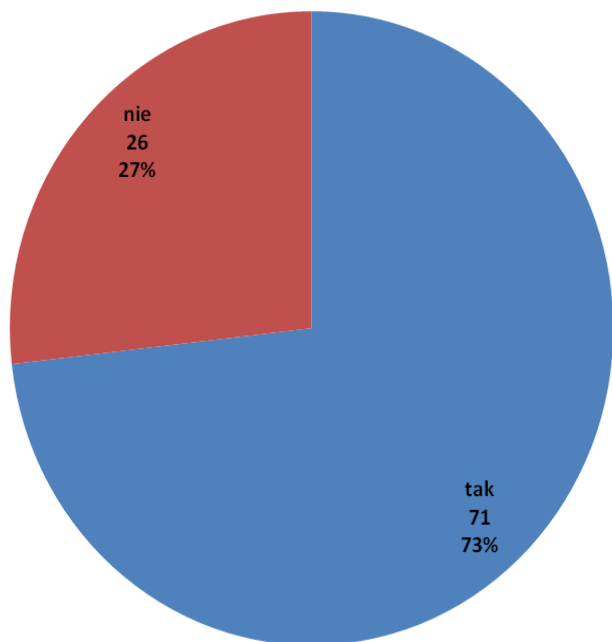
**Czy respondentowi znany jest Program Operacyjny
Innowacyjna Gospodarka i jego działanie 5.4 Zarządzanie
własnością intelektualną?
(N=150)**

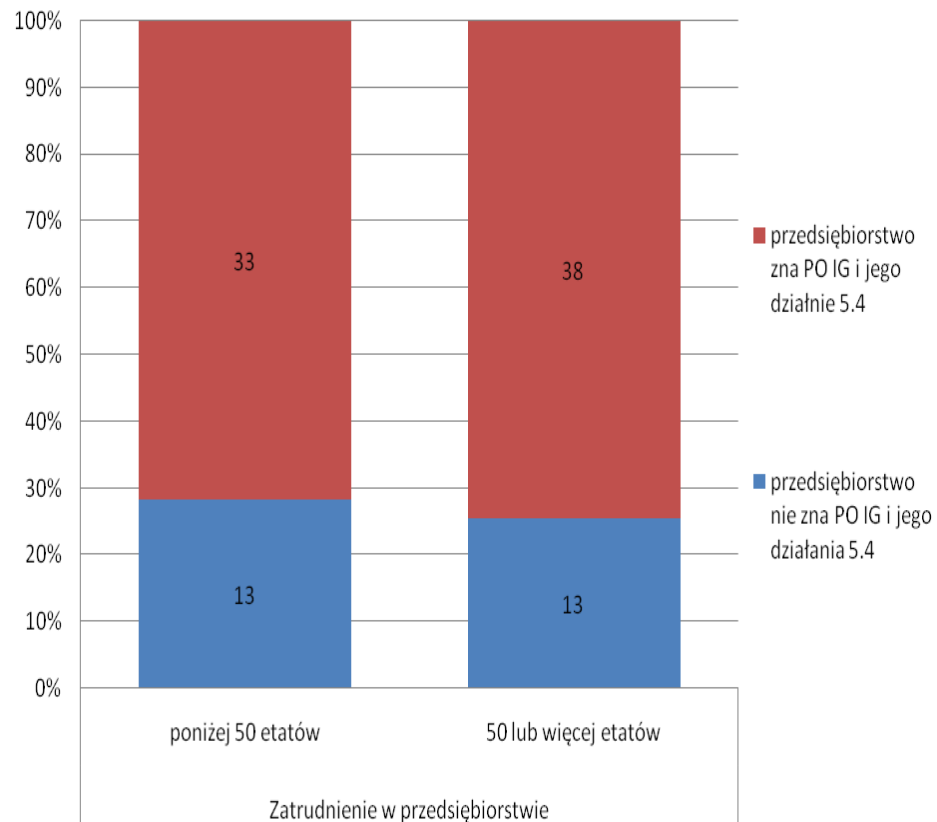
**Deklarowany sektor działania przedsiębiorstwa, a wiedza o PO
IG i jego działaniu 5.4
(N=150)**

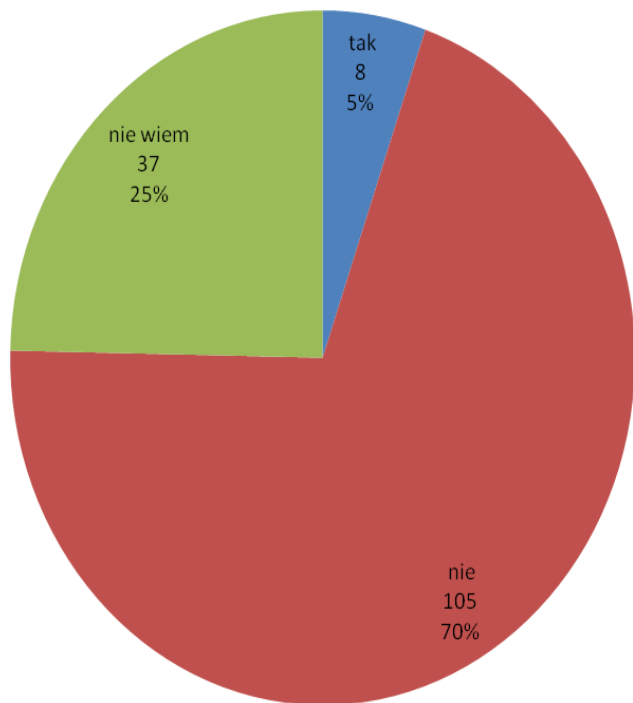
Czy badanym przedsiębiorcom uprawnionym ze wzorów znany jest PO IG oraz jego działanie 5.4?
(N=97)

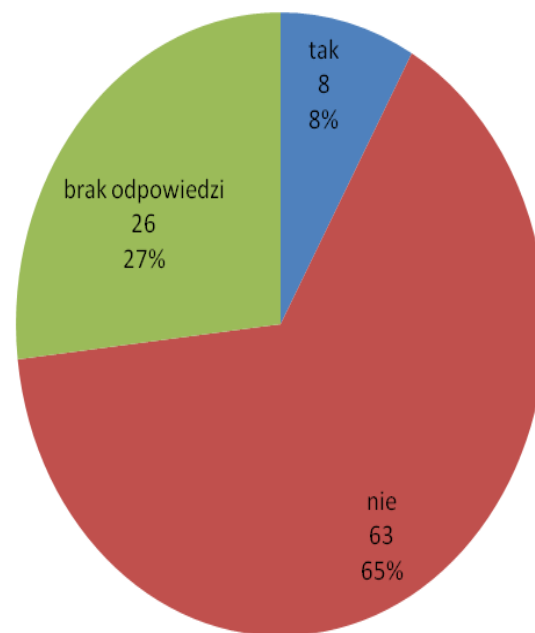
Zatrudnienie w badanych przedsiębiorstwach uprawnionych ze wzorów, a ich wiedza o PO IG i jego działaniu 5.4
(N=97)

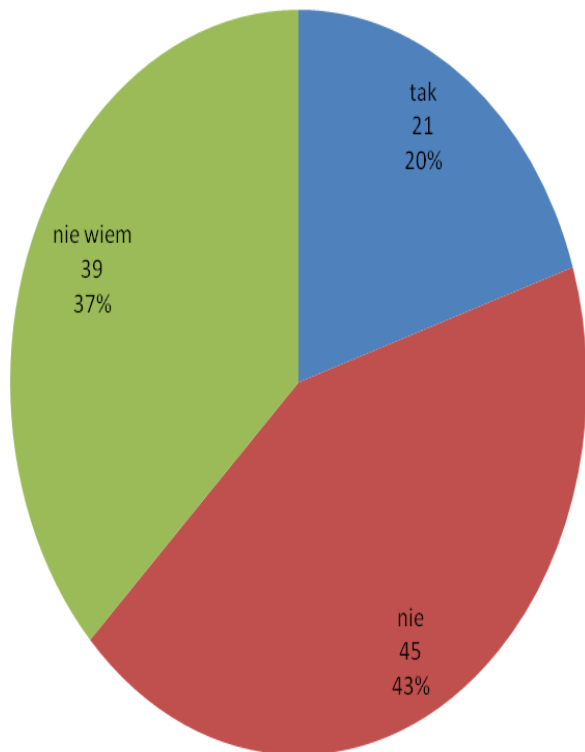
**Czy badane przedsiębiorstwo złożyło wniosek o dofinansowanie z działania 5.4 PO IG?
(N=150)**

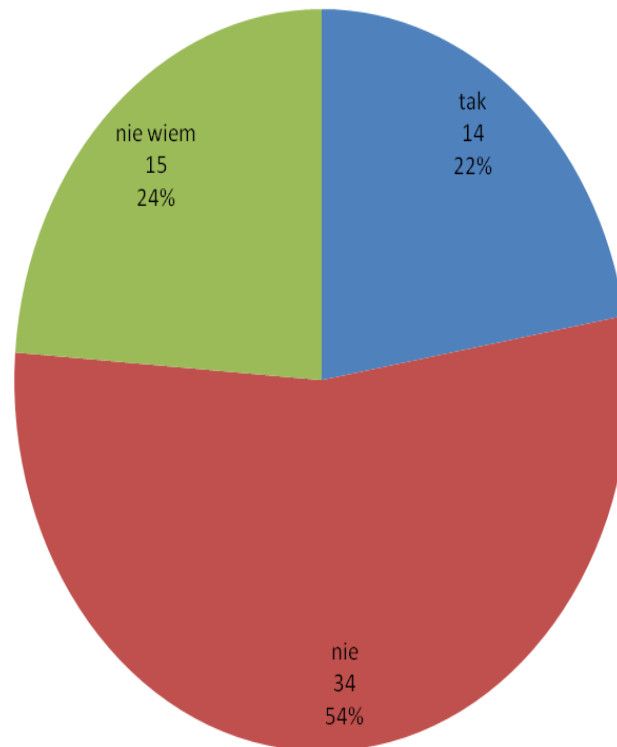
**Czy badane przedsiębiorstwa uprawnione ze wzorów złożyły wniosek o dofinansowanie w ramach działania 5.4 PO IG ?
(N=97)**

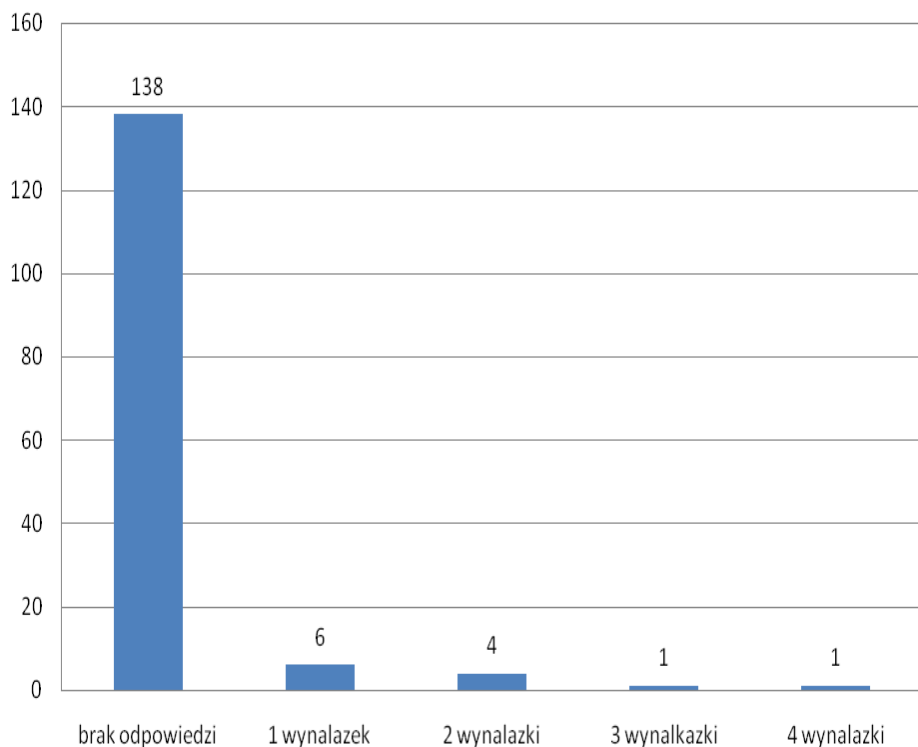
Czy badane przedsiębiorstwo uprawnione z patentów jest zainteresowane złożeniem wniosku o dofinansowanie ochrony własności intelektualnej w ramach działania 5.4 PO IG?
(N=105)

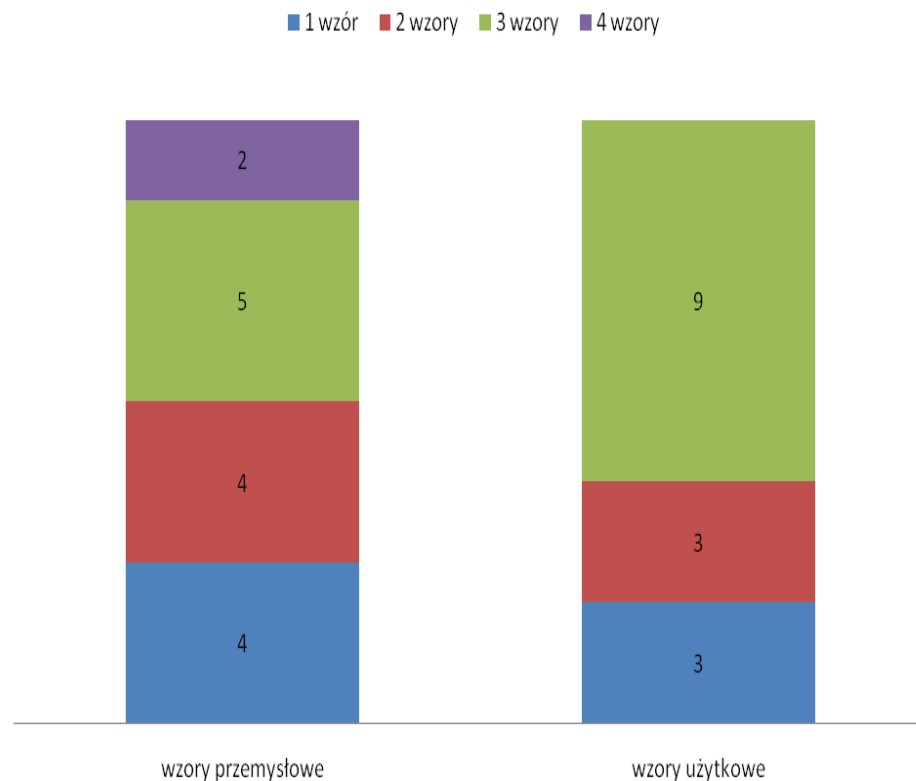
Czy badane przedsiębiorstwo uprawnione ze wzorów użytkowych i przemysłowych jest zainteresowane złożeniem wniosku o dofinansowanie ochrony własności intelektualnej w ramach działania 5.4 PO IG?
(N=63)

Obecne przewidywania przedsiębiorstw uprawnionych z patentów co do liczby wniosków o wsparcie ochrony wynalazków, które planują złożyć do działania 5.4 PO IG (N=150)

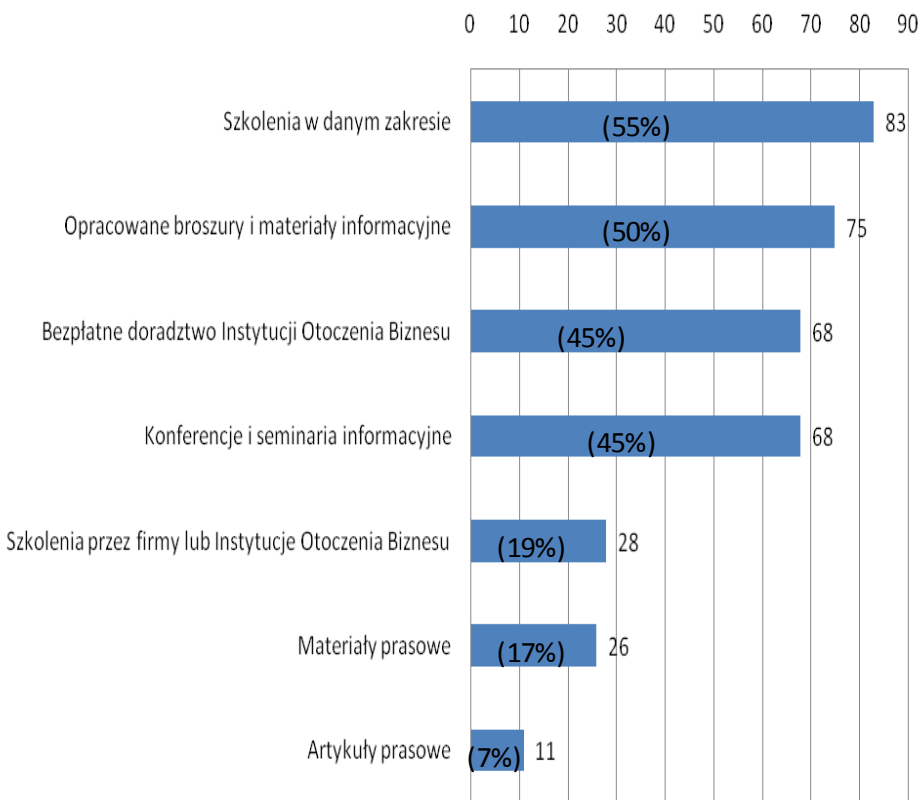
Wnioski o wsparcie w ramach działania 5.4 PO IG, które planują złożyć badane przedsiębiorstwa uprawnione ze wzorów (N=15)

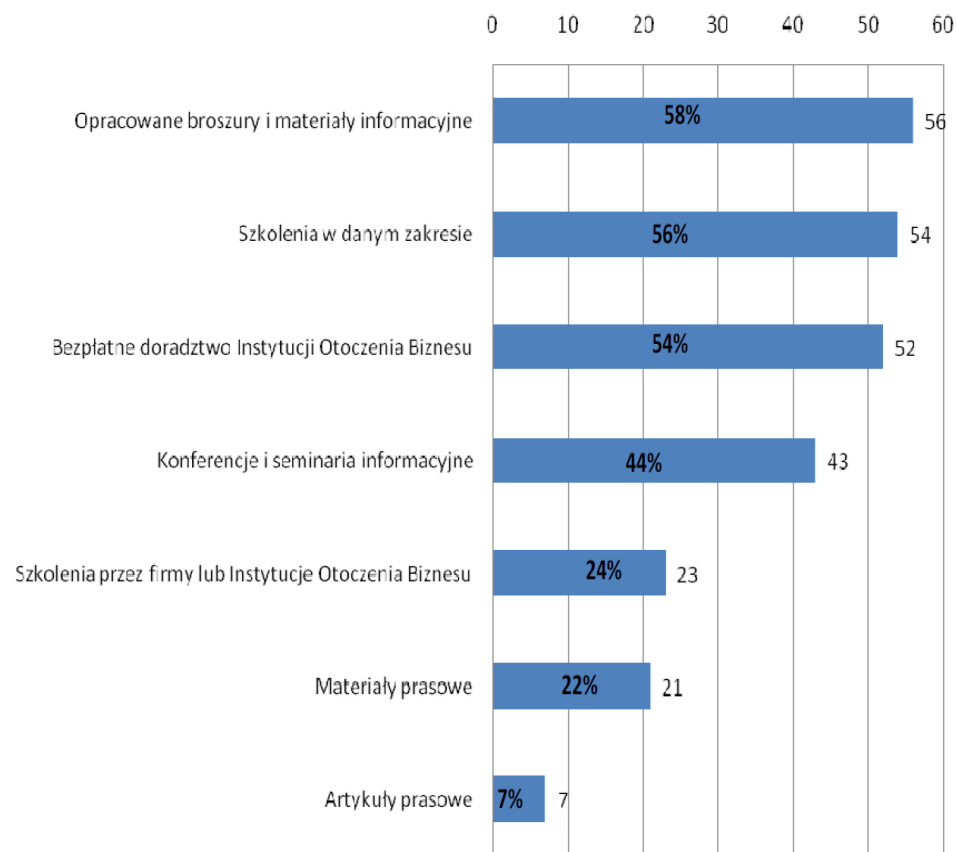

Promocja działania 5.4 POIG oraz wiedzy o własności przemysłowej

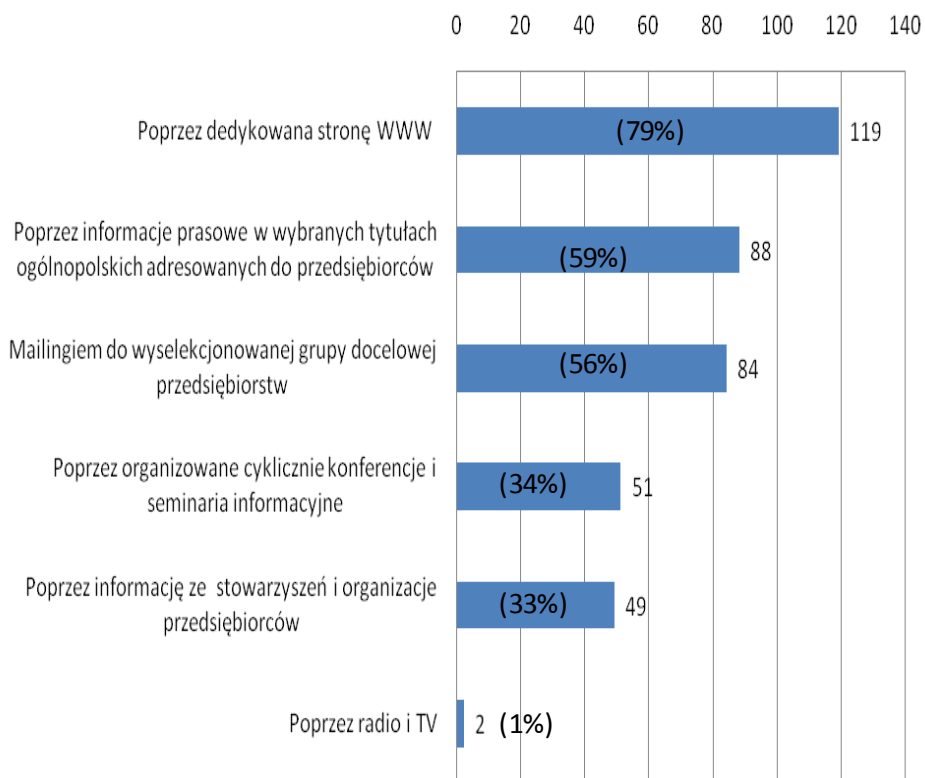
Najlepsze - zdaniem badanych przedsiębiorców - sposoby upowszechnienia wiedzy na temat ochrony własności intelektualnej (N=150)

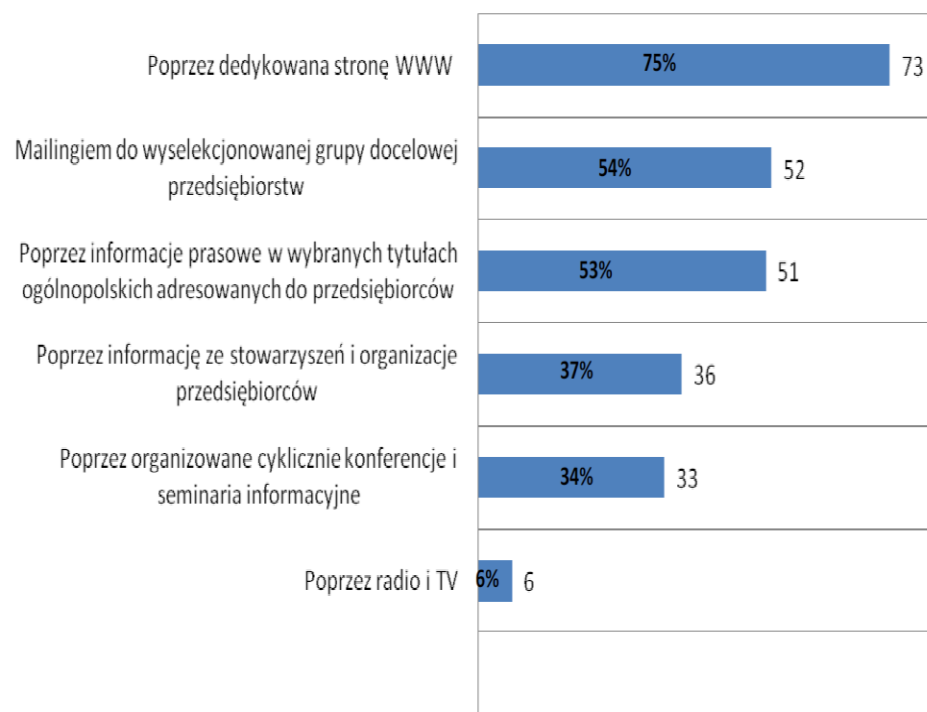
Najlepsze - zdaniem badanych przedsiębiorców uprawnionych ze wzorów - sposoby upowszechniania wiedzy na temat ochrony własności intelektualnej wśród przedsiębiorców (N=97)

W jaki sposób powinny być przekazywane informacje na temat wsparcia w zakresie ochrony własności przemysłowej, aby najlepiej dotarły one do zainteresowanych przedsiębiorstw (N=150)

W jaki sposób - zdaniem badanych przedsiębiorców uprawnionych ze wzorów - powinny być przekazywane informacje na temat pomocy publicznej w zakresie ochrony własności intelektualnej, aby trafiły one do zainteresowanych przedsiębiorstw? (N=97)

Przedstawiciele IOB, firm szkoleniowych oraz rzecznicy patentowi odpowiadając na pytania dotyczące najefektywniejszych sposobów dotarcia do MSP z informacją o własności przemysłowej oraz o wsparciu publicznym zwracali uwagę na następujące kwestie:

- Zdecydowanie najczęściej wskazywano na potrzebę dotarcia z informacją bezpośrednio do przedsiębiorców.
- Często także wskazywano na potrzebę zamieszczania informacji w TV w godzinach największej oglądalności, a także w gazetach czytanych przez przedsiębiorców, w dodatku np. w Rzeczypospolitej;
- Stwierdzano, że zbyt mało informacji tego typu jest w gazetach. Z tego względu dobrze by było gdyby w prasie lokalnej pojawiały się takie informacje, ulotki, serie związane z tą tematyką;

- Wskazywano na potrzebę wykorzystywania Internetu, stwierdzając jednocześnie, że Internet wymaga tego, aby przedsiębiorca sam podjął się trudu wyszukania wiadomości, a zatem musi uprzednio posiadać już jakąś wiedzę o tym, czego może poszukiwać w Internecie;
- Może niezbyt często, jednak w sposób zdecydowanie przemyślany niektórzy respondenci wskazywali na potrzebę zorganizowania szkoleń dla rzeczników i poprzez ich kancelarie kolportowana takich informacji;
- Wskazywano także na potrzebę wykorzystania takich kanałów jak zrzeszenia przedsiębiorców typu BCC, Izby Przedsiębiorców, Kluby Kapitału, Izby Rzemieślników.

Jakie mogą być efekty działania 5.4 PO IG

- Istnieje potencjalnie duże zainteresowanie wsparciem publicznym dotyczącym ochrony prawnej własności przemysłowej, jednak to zainteresowanie nie jest w pełni zgodne z zakresem działania 5.4 PO IG.
- Nie należy oczekiwać, że w wyniku wdrażania działania 5.4 PO IG w jakiś znaczący sposób wzrośnie liczba zgłaszanych praw ochronnych na własność przemysłową. Natomiast można przypuszczać, że działanie 5.4 PO IG, wdrażane w obecnej formule, ułatwi małym firmom rejestrację i ochronę prawną dóbr intelektualnych.

Jaka może być społeczna wartość dodana działania 5.4 PO IG ?

- Działanie 5.4 PO IG może wpłynąć na wzrost zainteresowania sektora MSP problematyką ochrony własności intelektualnej;
- Możliwy jest wpływ na przedsiębiorców i wskazanie im, że innowacyjność jest najlepszą drogą do rozwoju przedsiębiorczości;
- Działanie może wspomóc innowacyjne przedsiębiorstwa w czasie obecnych turbulencji gospodarczych i ułatwić im przetrwanie do okresu poprawy koniunktury;
- Działanie może wpłynąć na zbudowanie więzi pomiędzy różnymi interesariuszami procesu tworzenia, analizowania i ochrony własności przemysłowej (rzecznicy patentowi, formy doradcze, firmy szkoleniowe, IOB, świat nauki).